

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

**VAN İLİNDE GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNİN ETKİNLİĞİ ÜZERİNE
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Tarık Kırekin

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2016

VAN İLİNDE GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN
EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNİN ETKİNLİĞİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ

Tarık Kırekin

Danışman

Prof. Dr. Abuzer Taş

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2016

KABUL VE ONAY

Tarık Kirekin tarafından hazırlanan "Van İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Etkinliği Üzerine Görüşlerinin İncelenmesi" başlıklı bu çalışma 04.03.2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İ m z a

Prof. Dr. Abuzer TAŞ (Başkan)

İ m z a

Prof. Dr. Abuzer TAŞ (Danışman)

İ m z a

Yrd. Doç. Dr. Erkal ARSLANOĞLU

İ m z a

Yrd. Doç. Dr. Yıldırım Gökhan GENCER

İ m z a

Unvanı, Adı ve Soyadı

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Doç. Dr. Fuat TANHAN

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun Yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

İmza

Tarık Kirekin

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın her aşamasında hiçbir zaman ilgi ve desteğini esirgemeyen; danışman hocam Prof. Dr. Abuzer TAŞ'a, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü Yrd.Doç.Dr. Muzaffer SELÇUK ve Yüksek Okulun Bütün Öğretim Üyesi ve Elamanlarına, Ziraat Fakültesi Öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr. Suna AKKOL'a ,Fen Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr. Sanem ŞEHRİBANOĞLU'na, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Arş. Gör. Dr. çok değerli arkadaşım Ergün ÇAKIR'a, Arş. Gör. Dr. Akan BAYRAKDAR'a, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Meslek Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Kemal SARGIN'a, Eğitim Enstitü Sekreteri Servet CAN'a, Van İl Milli Eğitim Şube Müdürü M. Şirin ATLI'ya, bu tezin meydana gelmesinde bana her zaman destek veren ve hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan sevgili aileme ve çok değerli arkadaşlarım Teknoloji ve Tasarım Öğretmeni Ali Uğur DOĞAN'a, İngilizce Öğretmeni Süleyman KASAP'a, Beden Eğitimi Öğretmeni Yahya AYCAN'a, Davut KARAY'a Suat UKAY'a Avukat Emrah UKAY'a teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

KIREKİN, Tarık. *Van İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Ve Spor Dersinin Etkinliği Üzerine Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Van, 2015

Bu çalışmada; beden eğitim öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinin etkinliği üzerine görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Beden eğitimi ve spor dersinin etkinliği Van ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşüne başvurulmuş ve belirlenmiştir. Araştırmanın evrenini Van merkezinde ve ilçelerindeki ortaokullar, lise kurumlarında görev yapan öğretmenlerin katılımıyla oluşturulmuştur. Araştırma örnekleme ise merkez ve ilçelerden rastgele seçilmiş 176 beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur. . Araştırmada elde edilen veriler, tanımlayıcı istatistikle grubun özellikleri; frekans, yüzdeleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın sonucunda Van ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerini görüşlerine göre, öğretmenler ve yöneticiler genel anlamda derse olan önemi yeterince göstermedikleri, beden eğitimi ve spor dersinin genel anlamda öğrencilerin fiziksel gelişiminde etkisinin olduğu, öğrencilere birlikte hareket etme davranış alışkanlığı kazandırdığı, öğrencilerin yaşam boyu spor kavramını anlamalarını, öğrencilerin günlük yaşam sorunlarını daha çabuk çözümlenmesinde etkisinin bulunduğunu, olumlu davranış kazanmalarını sağladığını, diğer derslerdeki başarılarına olumlu etkisinin bulunduğu ve yeni sporcuların yetişmesinde katkısının bulunduğu, ancak okullardaki spor tesisleri ve malzemelerinin eksik olduğunu ve bu eksiklikten dolayı beden eğitimi ve spor dersinin etkin bir şekilde işlenemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Beden eğitimi ve spor, spor.

ABSTRACT

KIREKİN, Tarık. Investigating the views of the physical education teachers working in Van Province about physical education and sports activities . Master Thesis, Van, 2015

The study aims to examine the views of the physical education teachers about physical education and sports classes. The data of the study obtained by taking the views of the teachers in Van Province as reference.

The study aims to examine the views of the physical education teachers about physical education and sports classes. The data of the study obtained by taking the views of the teachers in Van Province as reference. The physical education teachers working in middle and high schools in the center of the province and the ones in counties of the province were the target population of the research. The research sample consisted of 176 randomly selected physical education teachers working in the center and counties of the city. The data obtained in the study was evaluated by using descriptive statistical properties of the group; frequency and percentages.

According to the views physical education teachers working in Van Province, the result of research shows that teachers and administrators did not give enough importance to the physical education courses in general, whereas the study shows also demonstrates that physical education and sport classes have a positive affect on the physical development of the students in general and they give students the habit of acting together. The study also shows that physical education and sport classes provide students to understand the concept of lifelong sports, and have a positive impact on the daily lives of students in solving the problems in their lives faster as well as allowing them to gain positive behavior. The classes also affect the performance of the students in other subjects positively and thereby contributing to the growth of new athletes, according to our study , nevertheless , due to the lacking facilities and materials of sport in the schools , physical education and sports of course could not be handled effectively.

Key words: Physical education and sports, sports.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	I
BİLDİRİM	II
TEŞEKKÜR	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER	VI
TABLolar	VIII
1.GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi.....	1
1.2. Alt Problemler.....	1
1.3. Hipotezler	1
1.4. Araştırmanın Amacı.....	2
1.5. Araştırmanın Önemi	2
1.6. Varsayımlar	3
1.7. Sınırlılıklar	3
2.KURAMSAL BİLGİLER.....	3
2. Eğitim ve Öğrenme	3
2.1.1.Eğitim	5
2.1.2.Öğrenme	6
2.2. Beden Eğitimi.....	6
2.3. Spor	7

2.4. Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri Arasında Beden Eğitimi.....	8
2.4.1. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları.....	9
2.4.2. Beden Eğitiminin Genel Amaçları.....	11
2.4.3. Beden Eğitiminin Özel Amaçları.....	13
2.5. Öğretmenlik Mesleği	15
2.5.1. Beden Eğitimi Öğretmeni	16
2.5.2. Beden Eğitim Öğretmenin Özellikleri	17
2.6. Beden Eğitimi Ve Spor	18
2.6.1. Beden Eğitimi Ve Sporun Önemi	20
2.6.2. Spor Ve Eğitim İlişkisi	20
2.7. Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Ve Spor	21
2.8. Eğitim, Beden Eğitimi Ve Spor İlişkisi	23
2.8.1. Beden Eğitimi Ve Spora Aile Faktörünün Etkisi	26
2.8.2. Beden Eğitimi Kişiyi Kazandırdıkları	27
2.8.3. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Gelişime Etkisi	27
2.8.4. Beden Eğitimin ve Sporun Piskomotor Gelişime Etkisi.....	27
2.8.5. Beden Eğitimi ve Sporun Zihinsel Gelişime Etkisi.....	30
2.8.6. Beden Eğitimi ve Sporun Sosyal Gelişme Etkisi	30
3. MATERYAL METOT	31
3.1. Araştırmanın Evreni	31
3.2. Araştırmanın Örneklemi	31
3.3. Verilerin Toplanması	31
3.4. Verilerin Analizi.....	31

4.ARAŞTIRMA BULGULARI.....	32
4.1. Bulgular	32
5.TARTIŞMA	55
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	60
KAYNAKÇA	61

TABLolar

Tablo1. Çalışmaya Katılan Deneklerin Cinsiyeti.....	32
Tablo2. Çalışmaya Katılan Deneklerin Yaşları.....	32
Tablo3. Çalışmaya Katılan Deneklerin Görev Yaptıkları İlçeleri.....	33
Tablo 4. Çalışmaya Katılan Deneklerin Görev Yaptıkları Okuldaki Öğrenci Sayısı.....	34
Tablo5. Çalışmaya Katılan Deneklerin Görev Yaptığı Okulun Türü.....	34
Tablo6. Çalışmaya Katılan Deneklerin Görev Yaptığı Ortaöğretim Türü	35
Tablo7. Çalışmaya Katılan Deneklerin Görev Süresi	35
Tablo8. Çalışmaya Katılan Deneklerin Görev Yaptığı Okuldaki Beden Eğitimi Öğretmen.....	36
Tablo9. BES Dersinin Amaçlarını ve İlkelerini İyi Derecede Bilmektedir.....	37
Tablo10. BES Dersi Müfredat Programına Uygun İşlenmektedir	37
Tablo11. BES Ders Saati Süre Açısından Yeterlidir.....	38
Tablo12. BES Ders Etkin Bir Şekilde Uygulana Bilmesi İçin Okuldaki Tesisler Yeterlidir	38
Tablo13. BES Ders Etkin Bir Şekilde Uygulana Bilmesi İçin Okuldaki Malzemeler Yeterlidir.	39
Tablo14. Öğrenciler BES Dersine Yeterli İlgiyi Göstermektedir	39
Tablo15. BES Dersinin Uygulamasına Öğrenciler Uygun Kıyafete Gelmektedir.....	40
Tablo16. Okulda Yöneticiler BES Dersine Gereken Önemi Göstermektedirler.....	40
Tablo17. Öğrenci Velileri BES Dersine Gereken İlgiyi Göstermektedirler.....	41
Tablo18. BES Dersi Yoluyla Yeni Sporcular Yetiştirmektedir	41
Tablo19. BES Dersi Öğrenci Sayısının Fazlalığı Dersin Etkinliğini Olumsuz Yönde Etkilemektedir	42

Tablo20. BES Dersi Uygulamalarında Öğrencinin Fiziksel (Yaş, Cinsiyet, Kilo) Özelliklerini Dikkate Almaktayım	42
Tablo21. BES Dersinin Öğrencinin Fiziksel Gelişimlerine Katkı Sağladığını Düşünmekteyim	43
Tablo22. BES Dersi, Uygulamalarında Öğrencilere Beceri Öğretiminde Bireysel Farklılıkları Göz Önünde Tutmaktayım.....	43
Tablo23. BES Dersi Öğrencilerin İşbirliği İçerisinde Çalışmasını Sağlamaktadır ...	44
Tablo24. BES Dersi Öğrencilerin Olumlu Davranış Alışkanlığı Kazanmasına Katkı Sağlamaktadır.....	44
Tablo25. BES Dersi Öğrencilere BES Dersi ile İlgili, Temel Bilgileri Öğrenmelerini Sağlamaktadır.....	45
Tablo26. BES Dersi Öğrencilerin Günlük Yaşam Sorunlarını Daha Çabuk Çözmelerinde Etkilidir	45
Tablo27. BES Dersini Öğrencilerin Diğer Derslerdeki Durumunu Olumlu Etkiler ..	46
Tablo28. BES Ders Öğrencilere Spor Araç Gereçlerini Kullanmayı Öğretmektedir..	46
Tablo29. BES Dersi İle Öğrencilerin Spor Tesislerini Kullanmayı Öğrenmeleri Sağlamaktadır.....	47
Tablo30. BES Dersi İle Öğrencilerin Yaşam Boyu Spor Kavramını Anlamalarını Sağlamaktadır.....	47
Tablo31. BES Dersi Öğrencilerin Üniversiteye Hazırlık Başarısını Olumlu Yönde Etkilemektedir	48
Tablo32. BES Dersi Öğrencilerin Bütün Organ ve Sistemlerinin Çalışma Seviyesine Uygun Olarak Gelişimini Sağlamaktadır	48
Tablo33. BES Dersi İle Öğrencilerde Sinir Kas Ve Eklem Koordinasyonu Sağlamaktadır.....	49
Tablo34. BES Dersinde Öğrenciler Birlikte Hareket Etme Davranış Alışkanlığı Sağlamaktadır.....	49
Tablo35. BES Dersi ile İlgili Öğrencilerin Temel Bilgi Tavrı ve Alışkanlıkları Bilinmesini Sağlanmaktadır	50
Tablo36. BES Dersi Öğrencilere Spor Araçlarını Gereçlerini ve Tesislerini Kullanmayı Öğretmektedir	50

Tablo37. BES Dersi Değişik Kaynaklı Sorunlarını (Psikoloji, Sosyal, Ailevi, vb.) Giderilmesinde Etkilidir.....	51
Tablo38. BES Dersi Boş Zamanları Değerlendirme Faaliyetidir.....	51
Tablo39. BES Dersi Uygulamalarında Öğrencinin Fiziksel (Yaş, Cinsiyet, Boy, Kilo) Özelliklerini Dikkate Almayı Sorusuna Yapılan Anova ve Tukey Hsd Analizi	52
Tablo40. BES dersi yoluyla yeni sporcular yetişmektedir” sorusuna verilen cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri	53

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın gerekçesini içeren problem cümlesi, alt problemler, hipotezler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlılar ve sınırlılıklar yer almaktadır.

1.1. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın temel problemi, Beden eğitimi öğretmenlerine göre Beden Eğitimi ve Spor dersinin etkinliğinin öğrenciler üzerindeki etkisi nelerdir.

1.2. Alt Problemler

- Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
- Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
- Beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yılına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
- Beden eğitimi öğretmenlerinin spor salonu durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?

1.3. Hipotezler

- Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark vardır.
- Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark vardır.
- Beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yılına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark vardır.
- Beden eğitimi öğretmenlerinin spor salonu durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark vardır.

1.4. Araştırmanın Amacı

Beden eğitimi dersinin eğitim kurumlarında istenilen derecede yer alamaması idari kadronun ve ailelerin beden eğitimi dersine olan bakış açıları, her okulda kapalı salon olmaması, branş derslerinin işlenmesi için gerekli malzemelerin her zaman olmaması beden eğitimi dersinin verimliliğini ve saygınlığını düşürmektedir. Bu gerçekler göz önüne alınarak yapılan bu çalışmanın amacı; Beden eğitimi öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor dersinin etkinliği üzerine görüşlerini incelemektir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Günümüzde her alanda meydana gelen hızlı değişim ve gelişmeler beden eğitimi ve spor alanında da kendisini göstermektedir. Öğrencilerin zihin ve bedenlerinin maksimal gelişim göstermesi için beden eğitimi derslerine ihtiyaçları vardır. Beden eğitimi ve spor programları, öğrencilerin olgunlaşma çağındaki bütün özellik ve ihtiyaçlarını esas almaktır.

Gelişmiş ülkelerde beden eğitimi, spor, gibi kavramlar ve aktiviteler insan hayatının bir parçası haline gelmiştir. Toplumumuzda spor yapma alışkanlığının yeterli olmadığı görülmektedir. Bunun nedenleri arasında çocuk yaşlarda beden eğitimi dersine karşı geliştirilen olumsuz tutumlar gösterilmektedir (Özyalvaç, 2010).

Eğitim-öğretim sürecinde pozitif bilim derslerinin öğrencilere zihinsel açıdan kazandırdığı özelliklerin yanında eğitimin vazgeçilmez bir unsuru olan beden eğitimi dersi de öğrencinin bedensel, ruhsal ve sosyal açıdan gelişimini destekleyen eğitim özelliği yüksek olan bir ders niteliği taşımaktadır. Beden eğitimi derslerinde öncelikle çocuğun sporla ilgili bilgi düzeyinin artırılarak, kurallar, teknikler, sağlık, beslenme gibi konularda bilgi birikiminin sağlanması amaçlanmaktadır (Çiçekveark., 2002).

Beden eğitimi ve spor, eğitimi hareket yardımıyla işleyen ya da tamamıyla harekete bağlı bir bölümünü teşkil eder; beden eğitimi ve sporu, eğitimden ayrı bir alan olarak düşünemeyiz. Çünkü insan gelişimi çeşitli yönlerde olmakta ve bunlar arasında devamlı bir etkileşme ve ilişki bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle, fiziki gelişme ile

zihni, sosyal ve duygusal gelişme arasında hayati bir bağlantı vardır. Artık bilim, eğitimi zihin ve beden bütünlüğü içinde ele almaktadır. Bu nedenle; beden eğitimi ve spor derslerinin etkin ve verimli işlenmesi öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmesi için önemlidir.

1.6. Varsayımlar

- Çalışmaya katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ankete verdiği cevapların içten ve samimi olduğu varsayılmıştır.
- Bu araştırma için hazırlanan “Beden Eğitimi Öğretmenleri Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” nin” geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırma Van ilinde görev yapan Beden Eğitimi öğretmenleri ile sınırlandırılacaktır.

2. KURAMSAL BİLGİLER

2.1. Eğitim ve Öğrenme

İnsanoğlu, doğuştan itibaren yaşamını sürdürebilmek ve bunun gereklerini yerine getirebilmek için birtakım davranışlar kazanmak zorunluluğunu hissetmiştir. Nitekim insan davranışlarının tamamına yakını öğrenilmiş kurallardır. Tam anlamıyla biyolojik bir organizma olarak dünyaya gelen bir bebek, açlık veya susuzluğunun giderilmesi yolunda bazı tepkiler gösterir. Başlangıçta ağlamak veya alkol hareketleri gibi bilinçli olmayan davranışlar, çocuğun bu ihtiyacının karşılanmasında rol oynayacaksa zamanla aynı iş için çocuğun benzer bir tepki göstermesini sağlayacaktır. İşte bu, belki de insanın ilk olarak edindiği bir öğrenmedir. Bebeklik aşamasında başlayan bu öğrenme süreci, insanın yaşamı boyunca sürüp gidecektir. “İnsanlık tarihinde, eğitim kadar eski, ikinci bir faaliyet biçimi gösterilemez. O, insanla ilgili temel bir dokudur ve süreklidir” (Akyüz, 1991).

Eğitim, her felsefi sisteme ve psikolojik yaklaşıma göre değişik şekillerde tanımlanmıştır. Bu tanımların pek çoğu, eğitime bir amaç yüklemiştir. İdealistler eğitimi Tanrıya ulaştırma süreci için yapılan etkinlikler, Realistler insanı toplumun başat değerlerine göre yetiştirme süreci, Marksistler çelişkiyi en aza indirip üretimde bulundurma süreci, Pragmatistler ise, yaşantılar yoluyla kişide istendik davranış değerikliği oluşturma süreci, Varoluşçular ise insanı sınır durumuna getirme süreci olarak ele almışlardır. Eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyokimyasal değeriklikler oluşturma sürecidir (Sönmez, 1999).

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değerme meydana getirme sürecidir (Ertürk,1998). Eğitim bilimi, kişilerin davranışlarını değeritirmesinde öğrenmeye etki eden bütün etmenlerin ve etmenler arası ilişkileri sistemleştirilmesi ve davranış değeritirmenin en verimli ve etkili bir şekilde yapılması için araştırma geliştirme çalışmalarına ağırlık verir (Erden, 1998).

Eğitim genel anlamda, “istendik davranış değerirme ya da oluşturma” sürecidir.İstendik davranışların bireyin kendi yaşantısı yoluyla meydana getirilmesi gerekmektedir. Bireyin kendi yaşantısı yoluyla davranışında meydana gelen değerme ise öğrenmedir. Eğitim ister kasıtlı olarak okullarda yapılsın, isterse gelişigüzel bir bireyin içinde yaşadığı tüm çevrede yapılsın, sadece istendik nitelikte davranış değermelerinin oluşturulmasını yani geçerli öğrenmeleri kapsar. Okullarda kazanılan kopya çekme, argo konuşma vb. davranışlar ise istenmedik nitelikte davranışlardır ve eğitimin hatalı yan ürünü olarak ortaya çıkabilir. Amaç; eğitim sürecinde geçerli öğrenmeleri sağlamak, istenmedik hatalı yan ürünleri en aza indirmek, hatta yok etmek olmalıdır. ğrenme; büyüme ve vücuttaki değerik etkilerle oluşan geçici değermelere atfedilmeyecek, yaşantı ürünü olarak meydana gelen, davranışta veya potansiyel davranıştaki kalıcı izli değermedir (Senemoğlu, 1998).

Eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değerme olması beklenir. Eğitim yoluyla insanın amaçları, bilgileri, becerileri, tutumları ve ahlak ölçülerinin değeritildiği bilinmektedir. Eğitim, seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin, özellikle de okulun etkisi altında sosyal yeterlik ve en iyi şekilde bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir (Demirel ve Kaya, 2001).

Bykarakoğ ve çivi’ye (1997) göre eğitimin içeriği şöyle özetlenebilir:

- Eğitim bir süreçtir.

- Eğitim sürecinde, bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi amaçlanmaktadır.
- Davranışlarındaki değişme kasıtlı olarak gerçekleştirilmektedir.
- Eğitim sürecinde bireyin kendi yaşantıları esastır.

Bilginin doğası hakkındaki yeni değerler öğrenme ve öğretme süreçlerinde değişmeler meydana getirmiştir. Bu alandaki başlıca değişme, öğrenme ve öğretme süreçlerindeki ilgi odağının öğrenmeden yana kaymasıdır. Öğrenme öğretme hakkındaki yeni öğrenmenin parmak izi gibi kişiye özgü bir olgu olduğunu, uygun öğrenme imkânı sağlandığında öğrenemeyecek birey olmadığını ortaya koymaktadır (Özden, 2000).

Sarı'ya (2003) göre eğitim ve öğretim sistemleri etkili öğrenme için dizayn edilmekte, bireyler yüksek algılama gücüne eriştiğinde bu sistemlerin etkili çalışmaları görülmektedir. Öğrenmenin ilkeleri ise şunlardır:

1. Öğrenen neyi öğrenirse öğrensin, kendi için öğrenir, hiç kimse onun için öğrenmez,
2. Her öğrenci kendi kapasitesi içinde öğrenir ve herhangi bir yaş grubu için öğrenme oranlarındaki değişkenler göz önüne alınmalıdır,
3. Eğer her bir öğrenme ile ilgili aşamalar güçlendirilir ve pekiştirilirse bir öğrenci daha hızlı ve daha çok öğrenir.
4. Parça öğrenmeden daha çok her bir aşamanın tam öğrenilmesi toplam öğrenmeyi daha anlamlı hale getirir,
5. Öğrenenin kendi öğrenmesi için sorumluluk verildiği zaman, öğrenci daha yüksek düzeyde motive olmakta ve öğrenci daha çok öğrenerek daha çok kazanımlar sağlamaktadır. Böylece öğrenciler daha kalıcı öğrenmeler sağlar.

2.1.1. Eğitim

Eğitim; bireyleri ve toplumları amaçlı, düzgün bir yaşam biçimine ulaştırmada ve sahip olunan bilgi, beceri ve değerleri planlı bir şekilde bir sonraki kuşağa aktarmada ve bu arada insan davranışlarını yaşantılar yoluyla değiştirme sürecidir (Yolcu, 2000).

Eğitim geniş anlamda kişinin toplum davranışlarına, ahlak ve estetik ölçülerine inanış ve yasama anlayışına sağlıklı uyumuna yardım eden bir süreç olarak görülebilir (Varış, 1994).

Genel anlamda eğitimin dört temel amacı vardır. Bireyi kültürleştirmek, toplumsallaştırmak, üretken olmasını sağlamak ve bireyselleştirmektir. Bireyselleştirmede bireyin gizil güçlerini ortaya çıkartılması ve istenen doğrultuda değiştirilmesi söz konusudur. Toplumsallaştırma, bireyin o toplumdaki yazılı olan olmayan kuralları benimsemesi anlamındadır. Üretkenlik ise bireyin kendi yeteneklerine uygun bir iş sahibi olarak kendi geçimini sağlaması, toplumun zenginliklerini koruyan ve kalkınmasında katkıda bulunan, sağlıklı mutlu ve dengeli bir insan olmasıdır. Bu durumda eğitimin bireyi bir yurttaş olduğu kadar bir insan olarak da biçimlendirmesi gerekir (Öztürk, 1998).

2.1.2. Öğrenme

Öğrenmeyi desteklemek, geliştirmek eğitim kurumlarının en temel amacıdır. Bu kurumlar bir kreş, bir devlet lisesi bir halk eğitim merkezi bir fakülte ya da bir hizmet içi eğitim birimi olabilir. Bu eğitim kurumlarını hedefleri süreleri programları büyüklükleri fiziki donanımları yöntemleri ürünleri atmosferleri örgütsel yapıları birbirinde çok farklı olsa da bu kurumlara devam eden öğrenenlerin hepsi ortak bir amaca sahiptirler paylaşılan bu ortak amaç öğrenmedir. Öğrenme yaşantı ürünü ve nispeten kalıcı izli davranış değişmesi olarak tanımlanmaktadır (Gagne ve Driscoll, 1988; Ertürk, 1986; Fidan, 1986).

2.2. Beden Eğitimi

Kale ve Erşen (2003), beden eğitimini bedensel, ruhsal ve toplumsal bütünlüğünü zedelemeyen, toplum yararına en uygun gelişiminin sağlanması yanında; sağlıklı, mutlu ve güçlü olma, kişilik, karakter ve değerler kazanma, kültürleşme, toplumsallaşma eğitimi olarak tanımlamaktadır. İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbirleriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması; zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibariyle sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır (Aracı, 2006).

Devlet Planlama Teşkilatının Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporunda beden eğitimi; “İnsanın bütünü oluşturarak fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin, bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırılması için rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin tümü” olarak tanımlanmıştır.

2.3. Spor

Spor, kurallara bağılı olarak çeşitli, küçük ve özel çevrelerde uygulanabildiği gibi büyük ve uluslararası organizasyonlar, kurumların bir parçası olarak uygulanan bedensel alıştırma, oyunlar ve müsabakalar şeklindeki oluşumlar olarak açıklanmaktadır (Grupe ve Mieth, 1998).

Spor etkinliğinin tarihi gelişim süreci içinde, yarışmaların esas alındığı bilinmektedir. Sportif yarışmalarda, tüm çağlarda, katılımcı olarak daima, toplumun nezdinde ve yüksek atletik performansa yatkın gençlerini hedeflenmiştir. Bu arada, insan gelişimini temel alan ve 19. yüzyılın başlarında Danimarka'da filizlenerek, kısa bir sürede İsveç toplumunca benimsenen 'İsveç jimnastikleri' tüm dünyaya yayılmış ve okullarda beden eğitimi derslerinin temelini teşkil etmeye başlamıştır. Eğitim dünyasında, isminden de anlaşılacağı gibi, insan bedeninin eğitilmesini esas olan bu dersin yerini alması, eğitim bilim araştırmacılarını harekete geçirmiş ve beden eğitimi uygulamalarının anlam ve önemi yeterli ölçülerde vurgulanmıştır (Erkan, 2000).

Tükenmez'in (2009) yaptığı çalışmaya göre spor, kurumsallaşmış yarışma ruhuna dayanan fiziksel etkinlikler olarak tanımlanırken, Göral ve Yapıcı'ya göre ise (2001) spor, insanın mücadele azmini kullanarak, kazanma ve başarılı olmak için, sistemli ve düzenli kurallar içerisinde yaptığı bedensel etkinlikler olarak ele alınmıştır. Amaç olarak ise, yenmek, geçmek, başarı göstermek amacı ile düzenlenmiş, belirli kurallara dayanan sistemli hareketler olarak tanımlanmıştır.

Düzenli spor yapmak, ister üst seviyede yarışmalara katılmak anlamında olsun, ister yürüyüş yapmak anlamında olsun, birey ve toplumu bir araya getirerek sosyal ilişkiler açısından yaşam kalitesi oluşturur ve toplumların sağlıklı olmalarını sağlarken, (Zorba, 1999) sporcularda, zihinsel, fiziksel yeterliliğin sistemli gelişmesi, yetenek ve motivasyon, sporcunun mükemmel derecelerde elde ederek iyi bir sporsal verim göstermesini sağlar. Sporcunun kişiliği, çalışması sürecinde doğan problemlere olumlu ve bilinçli yaklaşımla kendi toplumunun norm ve standartlarına uygun olarak gelişir (Dündar, 2000).

Spor, fiziksel gelişimin yanı sıra sosyal açıdan da önemlidir. Birey spor yoluyla çevresini tanır, iletişim kurar ve kendine olan öz güveni artar. Karizmatik bir yapıya sahip olarak toplum içindeki yerini sağlamlaştırır. Psikolojik açıdan ise, kendini kontrol etmeyi, soğukkanlı olabilmeyi, iradesini kullanabilmeyi ve başarıya güdülenme gibi pek

çok olumlu davranışı kazanır. Özellikle çocuk ve genç yaşta spor yapılmıyorsa, bireyin sağlıklı bir gelişim süreci geçirmesi çok zordur (Sevim, 1997).

2.4. Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri Arasında Beden Eğitimi

Eğitimin; toplumu kurucu, koruyucu, geliştirici, denetleyici ve ona kimlik kazandırıcı role sahip olduğu gerçeği daha iyi anlaşılmış, giderek gündelik hayatta bir etkileşim biçimi olmanın ötesinde, anlam ve önem kazanmaya başlamıştır. Bu durum, eğitime duyulan ihtiyacın şiddetini artırmış olup, günümüzde yaşanan hızlı bilimsel veteknolojik gelişmeler, doğal olarak çeşitli alanları etkisi altına almakta, birçok kurum yada örgütsel yapıların yeniden gözden geçirilmesi zorunluluğunu doğurmaktadır. Eğitimin demokratikleşmeye, insan haklarına ve siyasi istikrara olumlu katkıları bulunmaktadır (Türkmen, 2002).

Eğitim; bağımsız bir toplum ve ulusu oluşturacak, moral düzeyi yüksek, sağlıklı bireylerin yetiştirilmesiyle, hem bireysel hem de evrensel bir kültüre sahip, zengin bir toplumu oluşturmayı amaçlar. Eğitimin, toplumsal değişmelerden sorumlu olması nedeniyle, tüm yenileşme ve gelişme girişimleri, toplumun her kesiminin ilgi alanına girmektedir. Bir toplumun refah ve mutluluğu; o toplumdaki insanların nitelikli ve sürekli eğitim almaları ve bununla kazandıkları bilgi, beceriler ile ekonomik büyümeye yapabilecekleri katkılara bağlıdır. Bunun için, sosyo-ekonomik gelişmelerin en önemli itici gücü ve verimlilik artısında en önemli faktör, toplumun eğitim düzeyidir (Eres,2005).

Eğitim konusunda ilk farklı fikirler üreten filozoflardan sayılan ilkçağ Yunan düşünürlerinden Eflatun, eğitimi tanımlar ve açıklarken, özetle “beden ve ruha elverişli olduğu mükemmelliği kazandırmak, başka bir ifadeyle insanda beden ve ruh güzelliğini gerçekleştirmektir” demektedir. 16. yüzyılda Montaigne de, beden ve ruh bütünlüğünden hareketle eğitimdeki amacın tek yönlü bireyler yetiştirmek olmayıp, bireylerin tüm yönleriyle uyumlu olarak geliştirilmesinin gerekli olduğunu belirtmiştir (Yaka, 1991).

Sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın başlıca unsuru insan gücüdür. İnsanların günlük yaşamlarını devam ettirebilmeleri, fiziksel ve ruhsal gelişmelerini sağlamaları için beslenme, uyuma, barınma gibi ihtiyaçları yanında bedensel hareket içinde bulunmaları da gereklidir. Spor faaliyetlerinin vücut yapısını

geliştirici ve eğitici rolünün yanında, fikir ve ruh sağlığında da önemli bir rolü vardır. Özellikle genç nesillerin yapıcı ve yaratıcı olmasında, sosyal kaynaşmada ve milli dayanışmanın sağlanmasında beden eğitimi ve sporun sosyal ve kültürel kalkınmada katkısı pek çoktur. Bu açıdan, etkili ve çekici bir eğitim unsuru olan spora fonksiyonel ve modern eğitim modelinde, planlama faaliyeti içerisinde gereken önemin verilmesinde fayda vardır. “Beden eğitimi ve spor” hareket faktörünün her çeşidini ve bütün prensiplerini kapsar (Yergin, 2002).

2.4.1. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları

Genel eğitimin önemli bir parçası olan beden eğitimi ve sporun temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yani hareketler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır. Aynı zamanda çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin en üst düzeye çıkarılmasına katkıda bulunmaktır. Beden eğitimi dersinin bu işlevleri yerine getirebilmesi için üç temel öğenin; öğrenci, öğretmen ve programın olması gerekmektedir. Bu üç öğe, Beden Eğitimi dersini yönlendiren, biçimlendiren en önemli olgulardır. İlköğretim okullarında; Beden Eğitimi dersinin, daha etkin ve yaygın duruma getirilebilmesi ve çocukların bir bütün olarak gelişmesi, bu öğeler arasındaki ilişkinin sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlı görünmektedir (Tamer ve Pulur, 2001).Bireyi toplumsal etkinliklere yönelten etkenlere ya da sporun değişik açılardan anlamı üzerinde genel kanıtlara bakıldığında;

- Sağlık ve dinçlik,
- Eğlence ve deneyim,
- Estetik, gösteri, biçimlendirme,
- Verim, etkinlik,
- Gerilim, macera,
- Birliktelik, kurumsallık, toplumsallık olduğu görülür.

Beden eğitimi derslerine eğitim amaçları doğrultusunda bakıldığında, yukarıda sözü edilen sporun değişik açılardan anlamlarının en az birisinin davranışa dönüştürülmemiş olması, beden eğitimi derslerinin amacına ulaşmamış olması gibi bir sonucu doğurmaktadır. Bu bağlamda beden eğitimi dersinin kendine özgü amaçları vardır (Serbes, Yüret ve Topkaya, 2004).

Türk eğitim sistemi incelendiğinde; Atatürk ilkeleri ve Devrimleri, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitimin temel amaçları doğrultusunda; genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin eğitimi olarak görülmektedir. Başka deyişle, öğrencinin de gelişim düzeyleri göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi, ahlaklı, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş bireyler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araç olacaktır (MEB, Ders kitapları ve Eğitim araçları, 2011).

Beden eğitimi programının dört ana teması (güven, yardımlaşma, problem çözme ve bedensel farkındalık) beden eğitimi sınıf etkinliklerine rehberlik etmektedir. Bu dört tema birbirinin üstüne kurulmakta ve bir bütün oluşturmaktadır. Bedensel farkındalık bütün çocukların spor etkinliklerinde yararlandığı bir durumdur. Öğrenciler güven konusunda incelendiklerinde, yaptıkları işte özenle çalışırken sadece kendilerine değil diğer arkadaşlarına da güvenmeleri gerekmektedir. Aynı zamanda görevin sorumluluğunu taşımaları için işbirlikli bir ortam yaratılmalıdır. Güvenin oluşturulması, öncelikle öğrencileri yardımlaşmaya yönlendirir ve üstlendikleri görevde ortak çalışmayı ve güveni sağlar. Öğrenciler yeteneklerini ve birlikte çalışma isteklerini gösterdikten sonra üçüncü konu problem çözmeye geçilir. Bu konu, öğrencilerin yardım etme yeteneklerini ve bunu problem çözme etkinliklerinde kullanmalarını gerektirir. Sonuçta bu üç konu (güven, yardım etme ve problem çözme) bedensel farkındalık ile bütünleştirilir (Solomon, 1997).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yer alan 58. Madde: "Devlet; gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar vb. kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır." ve 59. Madde: "Devlet; her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet, başarılı sporcuyu korur." ve Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirlenen genel amaçlar doğrultusunda, beden eğitimi dersinin genel amaçları aşağıdaki gibi belirlenmiştir: (MEB Öğretim Programları, 2009) Bu öğretim programının amacı öğrenciyi;

1. Atatürk'ün ve Türk düşünürlerinin beden eğitimi ve spor ile ilgili düşüncelerini özümsemiş, millî bayram ve kurtuluş günlerinin anlam ve önemini kavramış dolayısıyla bu anlamdaki tüm etkinliklere katılmaya gönüllü,

2. Fiziksel etkinliklere katılım yoluyla, hareket bilgi ve becerilerini geliştiren ve bu becerileri alışkanlık hâline getiren,
3. Sportif etkinlikler yoluyla, spora özgü kuralları, bilgi ve becerileri uygulayabilen ve bu becerileri yaşantısında olumlu olarak kullanabilen,
4. Düzenli etkin katılım ile sağlığı güçlendirici bilgi ve becerileri yaşamında ve kişisel gelişiminde kullanabilen,
5. Spor organizasyonlarına katılım yoluyla, spor bilinci gelişmiş sosyal bireyler olarak yetiştirmektir.

2.4.2. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Atatürk ilke ve inkılapları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Eğitimi'nin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmesi GENEL AMAÇTIR. Ortaöğretimde Beden eğitimi dersi genel amaçları;

1. ATATÜRK'ün spor hakkında düşüncelerini söyledikleri sözleri öğrencilere açıklama
2. Kas sistemini gelişim seviyesine göre çalıştırma
3. Psikomotor özellikleri geliştirebilme.
4. Sağlıklı dik bir duruş.
5. Beden eğitimi temel kavramlarını ve temel duruş pozisyonlarını öğrenme
6. Müzik eşliğinde ritimsel hareketler yapabilme.
7. Halk oyunlarımız ile ilgili bilgi sahibi olma ve bildiklerini pratiğe dökme.
8. Milli bayramlar ve özel günlerin nedenini, anlamını, ruhunu anlayabilme ve böyle törenlere katılmada istekli olabilme.
9. Yaşam boyu spor kültürünü hayatına uygulayabilme.
10. Bilinmesi gerekli ilk yardım bilgilerini öğrenme ve bildiklerini beceri haline getirebilme.
11. Doğayı sevmeye, temiz hava ve güneşten faydalanma.
12. Ekip içerisinde çalışabilme ve beraber hareket etme alışkanlığı kazanma.
13. Sorumluluk bilme, lidere saygılı olma ve liderlik yapabilme.

14. Kendine güven duygusunu geliştirme, zamanında karar alabilme.
15. Arkadaşça yarışma ve müsabakanın galibini tebrik etme, kaybetmeyi öğrenme haksızlığın yanında durmama.
16. Demokratik toplumun kurallarını tavır ve alışkanlıklar kazanma.
17. Kamu kaynaklarını israf etmeden kullanabilme ve koruma
18. Spor malzemeleri gereçleri ile ilgili edinme aynı zamanda spor araç gereçlerini düzgün kullanıp koruyabilme.

Adnan Orhun'a göre beden eğitiminin dört temel amacı vardır. Bunlar;

1. Estetik amaç (Kendine güven amacı)
2. Biyolojik amaç (Sağlık amacı güder)
3. Fizyolojik-Pedagojik amaç (Eğitim amacı güder)
4. Sosyal amaç (Toplumsallaşma amacı güder).

Bu amaçlar beden eğitiminin, sağlıklı bir yaşam için kişiyi motive ettiğini, beden eğitiminin egzersizler sonucu düzgün ve güzel bir vücut oluşturduğunu, günlük yaşamın getirdiği duruş, hal ve hareketleri kazandırdığını, kendine güven, karar verme, yücelik gibi değerleri kazandırdığını, ülkeye bağlılık ve sevgi duygusunu geliştirdiğini, meslek okullarında beden egzersizleri bir yanda bu okulların tek yönlü düzenin yarattığı eksiklikleri giderici nitelikte olduğu gibi öte yandan meslek çalışması için gerekli doğru biçim ve davranış kazandırıldığı, özel eğitim kurumlarında (sakat ve özürlüler için özel okullar) insanlarda fonksiyonel uyum sağlama görevi ile birlikte tıbbi ve tedavi edici nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır (Demirci, 2008).

Beden eğitimi hedeflerinin konulmasında yetiştirilecek insanların eğitim gereği ve gelişimsel özellikleriyle, insanın içinde var olduğu toplumun ihtiyaçları, bireye yarattığı fırsatlar, toplum kültürü, beklentileri ve yöneldiği doğrultular göz önünde bulundurulmalıdır (Sönmez, 2006).

Dünya'daki bütün gelişmiş ülkelerin eğitim bütünlüğü içerisinde beden eğitimi ve spora yaklaşımlarındaki amaç da sağlıklı bir toplum yetiştirmektir. Bu da toplumu oluşturan bireylerin fizik, zihin ve ruh sağlığı ile refah düzeylerini iyileştirmek, yükseltmek anlamı taşımaktadır. Yani bireylerin okul içi ve okul dışı beden eğitimi ve spor ile etkinliklerine katılmaları sağlanarak bir yandan beden, zihin ve ruh özellikleri geliştirilirken bir yandan da dengeli ve dinç bir biçimde gelişen kişilik ve karaktere hür aynı zamanda bilimsel düşünme yeteneğini kazandırmaktadır (Yalçınar, 1991).

Amerika Sağlık, Beden Eğitimi ve Rekreasyon Birliği (AAPHER), "Beden Eğitimi" başlıklı yayınında beden eğitimin beş önemli eğitsel amacını şu şekilde ifade etmiştir;

1. Çocuklara, faaliyette buldukları aktivitelerde, beden eğitimi programlarında ve aynı zamanda tüm yaşamları boyunca karşılayacakları durumlarda dikkat çeken ve dinç bir şekilde spor etkinlikleri yapmalarına yardımcı olmak.
2. Çocukların ve gençlerin, yaşamlarını daha anlamlı, amaçlı ve üretken hale getirebilmeleri için hareketi anlamalarını ve değerlendirebilmelerini sağlamak.
3. Harekete bağlı belli bilimsel prensipleri anlamak ve değerlendirmek.
4. İnsanların oyun ve spor aracılığıyla daha iyi ilişkiler kurmalarını sağlamak.
5. Organizmanın çeşitli sistemlerini geliştirmek ve böylece organizmanın artan taleplerini sağlıklı bir şekilde karşılamak (Bucher, 1983).

2.4.3. Beden Eğitiminin Özel Amaçları

Beden eğitiminin özel amacı bireyin iskelet ve kas sisteminin belli bir seviyeye getirilmek için yapılan bir dizi çalışmaları kapsamaktadır. Bunlar aşağıdaki gibi sıralanabilmektedir.

- Temel duruş pozisyonlarını yapar.
- Çeşitli yönlere dönüş yapar.
- Çeşitli yönlere sıralanmalar yapar.
- Çeşitli yönlere diziliş yapar.
- Çeşitli yönlere yürüyüş yapar.
- Çeşitli yönlere koşular yapar.
- Çeşitli yönlere atlayış yapar.
- Çeşitli tarzlarda atış (cirit, top, gülle vb.) yapar.
- Psikomotor koordinasyonunu geliştirir.
- Minderde çeşitli jimnastik hareketleri yapar.
- Jimnastik sırasında çeşitli hareketler yapar.
- İp ile hareketler yapar.
- Çemberle hareketler yapar.
- Basketbol temel bilgileri bilir, uygular.
- Voleybol temel bilgileri bilir, uygular.

- Hentbol temel bilgileri bilir, uygular.
- Futbol temel bilgileri bilir, uygular
- Masa temel bilgileri bilir, uygular
- Arkadaşları ile Sportif oyunlar geliştirebilir.
- Oyunlarda rekabetçi anlayış göstermez.
- Halk dansları bilir, uygular.
- Spor araç ve gereçlerini düzgün kullanır ve korur.
- Spor yaptığı zamanlarda sakatlık çıktığı zamanlarda ilk yardım bilgilerini bilir ve uygular.
- Sağlığına dikkat eder (Bal, 2010).

Diğer bir kaynağın vermiş olduğu bilgiye göre beden eğitiminin özel amaçları şu şekilde sıralanabilmektedir.

- Çocukların fizyolojik kapasitelerini geliştirmek
- Sağlıklı bir yaşam için iyi yaşama alışkanlıkları kazandırmak.
- Çok çeşitli beceriler motor beceriler geliştirecek günlük fiziksel etkinliklere katılma isteği uyandırma
- Vücut postürünü düzeltme, hareketlerinin düzgün ve doğru yapılanmasını sağlama.
- Becerileri doğru algılama ve uygulama, yeni hareketler yaratabilmeye yönelik motiveyi geliştirme.
- Beden eğitimin ve spor etkinliğinin önemi kavratma
- Hayal gücünün, kişisel yapıcılığını ve yaratıcılığını geliştirme
- Zevk olarak yapılan fiziksel etkinlikleri alışkanlık olarak kazandırma
- Çevresine uyum sağlamada katkıda bulunma
- Arzu edilir toplumsal davranış modelleri kazandırma
- Grup ve takım etkinlikleri yoluyla toplumsal ilişkiler geliştirme
- Estetik deneyimler kazandırma, etik davranışların gelişimine katkıda bulunma
- Etkinlikler sırasında kendine güvenme ve bilinçli hareket edebilmeyi sağlama
- Otoriteye saygı duyma, kurallara uyma, yeni kurallar geliştirebilme ve kurallara göre değişiklikler yapmanın önemini kavrama
- Başkalarının varlığını kabul etme dürüst, hoşgörülü ve saygılı davranmayı geliştirme

- Kendini gerçekleştirme yoluyla güçlü ve zayıf yönlerini keşfetme
- Sınırlılıklarının farkına varma, kendine güven duyma ve duygularını kontrol edebilmeyi sağlama
- Demokratik bir ortamda başkalarıyla yarışma, yenme ve yenilme duygularını yaşayarak her iki duygu durumunda olumlu tutum ve davranışlar gösterebilmeyi sağlama
- Serbest zamanlarını yararlı bir şekilde, doldurabilmeyi öğrenmeyi sağlamaktır (Demirci, 2008).

2.5. Öğretmenlik Mesleği

Öğretmenlik, özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olarak kabul edilmektedir. Statü ve saygınlığı, ülke ve kültürlerle göre değişmekle birlikte öğretmenlik, doğrudan insanla ilgili bir meslek olması nedeniyle sadece bir kazanç kapısı olarak değil kutsal bir meslek olarak da görülmektedir. Öğretmen, insan mimarı, insan mühendisi, insanın kişiliğini biçimlendiren bir sanatkardır. Türkiye’de milli eğitimle ilgili yasalarda öğretmenlik özel uzmanlık gerektiren bir meslek olarak tanımlanmıştır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda (1973) öğretmenlikle ilgili şu ifadeler yer almaktadır: Öğretmenlik, devletin, eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleğidir. Öğretmenler bu görevini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak yerine getirmekle yükümlüdürler (Şişman, 2002).

İnsanın yaratılışından itibaren yaşamının her boyutunda eğitim ve öğretim kavramlarıyla karşı karşıya olduğu görünür. İnsan, insanlığını eğitimle elde etmiştir. En ilkel bir toplumdan en gelişmiş bir topluma kadar bütün bir insanlık tarihi oluşumu içinde en belirgin özellik eğitim kurumlarının varlığıdır. Medeni ve ileri diye nitelendiren toplumların yapısı incelendiği zaman görülür ki, aile yapısı ile birlikte öğretmenlik mesleği de tesis edilmiştir. Türkiye tarihi incelendiğinde görülür ki, öğretmenler hayatta önemli bir yer tutar. Öğretmen ve alimlere verilen önem padişah, sultanlara verilen önemle eşit tutulmaktadır. Öğretmen bir milletin geleceğine şekil ve biçim veren üretici bir insandır (Büyükkaragöz, Muşta, Yılmaz ve Pilten: 1998).

2.5.1. Beden Eğitimi Öğretmeni

Milli Eğitim temel ilkelerine uygun olarak gençlerin beden, ruh ve fikir gelişmelerinin sağlanmasında okul içi ve dışı sportif faaliyetleri yapan, yaptıran ve düzenleyen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmenlere beden eğitimi öğretmeni denmektedir. Beden eğitimi öğretmenleri, üniversitelerin Eğitimi Fakültelerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünden ya da üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının öğretmenlik bölümünde dört yıllık lisans düzeyinde mezun olanlardır (Karaküçük, 1991).

Beden eğitimi öğretmenleri öğrencinin toplum içinde kendisini göstermesine, yeteneğini ve becerisini sergilemesine yardımcı olurlar. Aldıkları eğitimden ve dersin yapısından dolayı öğrencilerle iyi bir iletişim kuran, onlara sorun çözümünde yardımcı olan, arkadaş gibi davranan, ilgi çekici ve neşeli ders anlatan, hoş görülmesi, anlayışlı ve güven verici öğretmenlerdir (Gülay, 2006).

Beden eğitimi öğretmeni, anatomi, fizyoloji, kinesiyojoloji, biyomekanik, sosyoloji, psikoloji ve araştırma gibi temel bilimlere dayandığı için beden eğitimci bu konularda bilgi sahibi olmalıdır. İletişim konusunda bilgi sahibi olması gerekmektedir. Görevlerinin gereği olarak fiziksel durum bakımından sağlıklı olmaları şarttır. Beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımı, birçok ahlaki ve ruhi değerlerin gelişeceği dikkate alınarak beden eğitimi öğretmenlerinin centilmenlik, iyi sportmenlik ve güzel değerler gibi konular üzerinde durmaları gerekir. Şüphesiz öğretmenlik genel nitelikleri arasında en çok aranan yetenek, öğretme konusudur. Öğretmenlerin öğrencilerle ruhi beraberlik sağlaması ve bu zemin üzerindeki eğitimin gayesi olan gelişme ve değişimleri öğrencide meydana getirmesi gerekir. Yukarıda verilen bilgilere göre insan hayatında bu kadar önemli görülen beden eğitimi ve spor eğitimini gerçekleştirmek ve bu eğitimi gerçekleştirecek eğitimcileri yetiştirmekte elbette önemlidir. Beden eğitimi öğretmeni; mesleğinin gerektirdiği düzeyde pedagojik eğitim almış, genel öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor derslerini yaptıran meslek sahibi kişidir (Bilgiç,2005).

Beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel, toplumsal ve meslekle ilgili birçok Sorumlulukları bulunmaktadır. Diğer ders öğretmenlerinde olduğu gibi, ders dışına taşan, okulun tesisleri ve okul saatleri ile sınırlanmayan çok sayıda sorumlulukları

vardır. Öğrencilerle olan ders dışı çalışmaların yanı sıra diğer öğretmenler, yöneticiler ve toplum ile olan işler günlük okul mesaisinden daha fazla zaman gerektirir (Tamer ve Pulur, 2001)

2.5.2. Beden Eğitimi Öğretmenin Özellikleri

Beden eğitimi öğretmenin kişisel özellikleri dikkate alınması gereken önemli bir konudur. Öğretmen tarafından ortaya konulan kişilik ve öğrencilerle olan ilişki konu ile öğrenci arasında önemli bir bağ oluşturur. Beden eğitimi öğretmenin fiziksel, ruhsal ve zihinsel özellikleri, gelişen genç öğrencilerin eğitimi yönlendirmesi ve onlara örnek olunması bakımından önemlidir (Nebioğlu, 2004).

Fiziksel Özellikler; Okul içi ve okullar arası düzenlenen sportif faaliyetle sırasında öğrencilerle yakın sosyal ilişki gelişir. Bu faaliyetler sebebi ile söz konusu ilişkinin çok çeşitli ve sayıda olması beden eğitimi öğretmenin fiziksel görünümüleri, genç öğrencilerin onlara saygı duymaları ve değer vermeleri bakımından önem taşır. Öğretmenin bütün kıyafetleri temiz, amacına uygun ve zevkli olmalıdır. Çünkü gençler öğretmenlerini örnek almak isterler. Öğretmen, beden eğitimi ile yakın ilişkisi olan öğrencilere, sağlıklı, temiz olmak ve görünmek konularında örnek olmalıdır. Beden eğitimi öğretmeni hareketlerin gösterilmesi ve öğretilmesinde birçok dalda iyi performans göstermelidir. Bu onların bütün alanlarda çok iyi olmaları anlamına gelmez(Tamer ve Pulur, 2001).

Sosyal Özellikler; Öğretmenlik, diğer meslek gruplarından farklı olarak, geniş bir insan kitlesiyle etkileşime girmeyi gerektiren bir meslektir. Öğretmenlik, sadece okul ortamında öğrenci ve öğretmenlerle ilişki kuran değil, okul dışında da veli ve toplumla sosyal ilişki içerisinde olan bir meslek grubudur. Ancak öğretmenlerin en çok muhatap oldukları insan grubu kuşkusuz öğrencileridir. İlişkilerin niteliği yönünden öğretmen öğrenci ilişkileri her ne kadar yasalarla belirlenmişse de işin duygusal ve sosyal yönü de bulunmaktadır (Şişman, 2002). İdeal olan beden eğitimi öğretmeni, öğrencilerle derin bilgisini ve ilgisini paylaşan, onlara hoşgörü ve sempati ile liderlik eden ve insan olarak saygı duyulan örnek bir kişiliğe sahip olmalıdır Zihinsel Özellikler; Beden eğitimi öğretmenin birçok zihinsel niteliklere sahip olması hem öğretmen hem de gençler üzerinde etkili olmaları bakımından oldukça önemlidir. Öğretmen olarak beden eğitimciler, verimli bir şekilde organize olmalı ve yönetim ile

ilgili detayların düzenini sağlayabilmelidirler. Fikir ve düşüncelerini, açık ve net bir şekilde sözlü ve yazılı olarak ifade edebilmeleri de önemlidir. Öğrenciler kendileri için önemli olan şeyleri öğrenirler. Dolayısıyla konular onlara zekice sunulmalıdır. Beden eğitimi öğretmenin, öğrenciler üzerinde etkili olabilmesi için meslek içinde ve dışındaki alanlardaki konularla da ilgili olması gerekir. Bu, farklı konularla alakalı olan öğrencilerle düşünceleri paylaşabilme bakımından önem taşır(Tamer ve Pulur, 2001).

Ruhsal Özellikler; Bütün öğretmenlerin mesleklerinde kararlı, dengeli, sakin,olgun ve yaşama iyi uyum sağlayan kişiler olması önemlidir. Etkili öğretim ortamının yaratılması için öğretmen, sabırlı ve hoşgörülü, kararlı ve soğukkanlı olmalıdır (Tamer ve Pulur, 2001).

Beden eğitimi öğretmenleri yarışmalar sonunda karşılaşılabilecekleri hayal kırıklıklarını sakin, kendinden emin bir şekilde karşılamalıdır. Okul takımları ile ilgili yönetim ve toplum baskıları beden eğitimi öğretmenini ihmal edecek kadar güçlü olmamalı ve tüm ilgi öğrencilere verilmelidir. Öğrenciler daima güler yüzlü, eleştiriye açık, hoşgörülü, gerektiğinde espri yapabilen, adil, dengeli, tarafsız, dürüst, yardımsever, sevecen ve ön yargılı olmayan özelliklere sahip öğretmen görmek isterler (Nebioğlu, 2004).

2.6. Beden Eğitimi ve Spor

Beden eğitimi; oyun, jimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile gerçekleştirilen eğitimidir (Özmen, 1999).Beden eğitimi; Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden ruh ve fikir gelişimini sağlamaktadır. İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması birbiri ile olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibari ile sağlıklı olması ile bağlantılıdır. Beden eğitimi insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde yol almasında büyük rol oynar (Yetim, 2005).

“Spor İnsanla ilgilidir, bir insan olayıdır ve düzgün, düzenli olarak yapıldığında; yani bireyin beden yapısı ve isteğine uygun olan spor dalının seçilip, küçük yaşlardan başlanarak, uygun bir gelişme çizgisi içinde, yalnızca yarışma yanıyla değil, bütünüyle genç insana öğretildiği, orada yaratıcı olması ve sportif hazzı yaşaması sağlanarak, bir

yasama tutumu olarak benimsetildiği zaman insan yaşamına çokbüyük katkıları vardır. Bu özelliği nedeniyle Spor toplumda olumlu bir insan tipinin yaygınlaştırılması bakımından eğitimde kullanılabilir ve birçok toplumda bu uygulama yapılmaktadır (Erdemli, 2002).

Beden eğitimi ve sporun temelde genel amacı; beden eğitimi ve sporu günlük yaşantımızın vazgeçilmez bir parçası haline getirmektir. Bir farklı ifade ile beden eğitimi ve spor; bireyin fiziksel ve motorsal gelişimine katkı sağlaması yanında, bireylere bedensel sağlıklarını koruma ve rekreasyon alışkanlığı kazandırmayı öngörmektedir. Böylece, ferdin fiziksel kapasitesinin en üst düzeyde tutulması ve geliştirilmesi hedeflenmekte, ayrıca bireylerin sosyal kaynaşma ve insancıl değerler kazanma açısından da gereksinimleri dikkate alınmaktadır. Bu yönde Türk Milli Eğitimin Amaçları, Atatürk ilkelerine dayalı demokratik Türk toplum düzeninin kişinin milli, ahlaki, insancıl ve üstün değerler geliştirilmesi hedef olarak kabul edilmiştir (Kale, ve Ersen, 2003).

Beden eğitimi ve spor eğitiminden amaç; tüm kişiliğin eğitimidir. Bu amaca yönelik spor eğitimi, zihinsel olduğu kadar fiziksel ve moral eğitimi de ön görmekte, bireyi bütün yönleriyle geliştirmeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla, beden eğitimi ve spor eğitimi; "bireyin bedensel, ruhsal ve toplumsal bütünlüğünü zedelemeyen, kişinin toplum yararına en uygun gelişiminin sağlanmasının yanında; sağlıklı, mutlu ve güçlü olma kişilik, karakter ve ahlaki değerler kazanma, kültürleşme, toplumsallaşma eğitimi demektir "(Günısık,1973).

Demirhan (2003)' e göre; beden eğitimi ve sporun temel işlev ve amaçlarının; idealler çevresinde, zihinsel gelişim ve duysal dengeyi sağlamak, daha çok üretkenlik sağlayarak bireyi toplumsallaştırmak, bireye yaşamda karşılaşacağı sorunları çözebilme becerileri kazandırmak, bireyin doğaya uyumunu sağlamak, bireyin kendini gerçekleştirmesini sağlamak, bireylere beden kültürü kazandırmak ve toplumsal kaynaşmayı sağlamak olduğunu söylemiştir. Özetle, beden eğitimi ve spor; sağlıklı yaşantının, fiziksel zindeliğin ve moral gücünün üstün düzeyde tutulmasının, önemli bir eğitim yaklaşımı ve uygulamasıdır. Fizik ve moral gücünü artırıcı beden eğitimi ve spor kültürünün eğitim düzeni içerisinde verilmesi; toplumun kalkınması ve sosyal kaynaşmaya olumlu yararlar sağlamaktadır (Erkan, 1979).

2.6.1. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Beden eğitimi ve spor, insanın bedensel ve ruhsal eğitimine doğrudan olumlu etkilerde bulunurken, kişinin bu eylem içinde kendini tanımasına ve tanıtmasına, toplum yaşamında yerini almasına yardımcı olur. Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak kişiliğin de eğitimidir. Genel amaçlara ulaşmada beden eğitimi ve sporun amacı önemlidir. Beden Eğitiminin amacı, öğrencilerin fiziksel etkinlikler, yani hareketler yolu ile gelişim ve eğitimlerini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye ulaşmasına yardımcı olmaktır (Çöndü, 2004).

2.6.2. Spor ve Eğitim İlişkisi

Tüm dünyada eğitimin temel amacının, eğitilen ferde, içinde yaşadığı toplumun değerlerinin aktarılması, uzun vadede onu toplumun yetkin, dengeli ve üretken bir üyesi haline getirmek, dolayısıyla da toplumsal bütünlüşmeyi temin etmek ve sürdürmek olduğu açıktır. Ancak her ülke kendi eğitim politikasına göre eğitimin amaçlarını, süresini ve kapsamını belirleyerek uygular(Gezgin ve Amman, 1993).

Ülkemizde de spor temel eğitim programı içinde beden eğitimi dersleri ile yerini almıştır. Beden Eğitimi derslerinin amacı ise, Atatürk İlke ve İnkılapları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitimin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, Milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmesi olarak belirlenmiştir (Mengütay, 1993).

Spor ortamı içinde birey kendi yeteneklerini ve başkalarının yeteneklerini tanımayı, eşit koşullarda yarışmayı, yenilgiyi kabullenerek başkalarını takdir edebilmeyi, kazandığı zaman mütevazı olabilmeyi, başkalarına yardım etmeyi, doğayla ve zamanla yarışarak zamanını ve emeğini en uygun şekilde kullanmayı öğrenir. Bu alanda spor insanı çok yönlü olarak hayata hazırlamayı amaçlayan çağdaş eğitim sisteminin önemli bir aracıdır (Öztürk, 1998).

2.7. Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor

Eğitim; öğretmenlerin, bilgi yetenek ve çeşitli değerleri öğrencilere aktardıkları sistematik oluşum veya bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak, istendik davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Daha geniş bir tanımla eğitim, toplumun genç üyelerinin var olan kültüre, yetişkin üyelerce bilinçli, amaçlı ve düzenli biçimde hazırlanması süreci. Kısaca, öğrenme deneyimlerinin yönlendirilmesidir(Güney, 1998).

Milli eğitimin genel amaçları içinde;“Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek (MEB, 2000)” ibaresi de yer almaktadır.

Sağlıklı nesiller yetiştirmede, beslenme ve gıda almanın yanında en büyük etken spor ve beden eğitimi gelir, beden eğitiminin insan bünyesine kişilik, karakter, dürüstlük kendine güven ailesine ve ulusuna karşı sorumlu hissettirme payı toplum tarafından kabul edilmiştir (Kuş, 1993).

Yine beden, ruh ve zihin sağlığı korunmayan çocuğun iyi eğitilmesi olanaksızdır. Bugün birçok eğitim yetkilisi, hatta ana baba “ okullar çocuk bakım yeri değil” diyorlar. Bu anlayış kökten yanlıştır. Gelişmiş ülkelerde zorunlu eğitimin 19-20 yaşına kadar uzatılmasının nedeni, çocukları daha bilgili kılmak değil, onlara emin ellerde bakmak ve onları korumaktır. Sağlıklı insan, ileri yaşlarda birçok bilgi ve beceri elde edebilir (Altunkaya, 1999).

Tamer ve Pular (2001)’a göre Beden Eğitimi, kişinin fiziksel hareketlere katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitiminin amaçlarına uygun (bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel) değişme meydana getirme sürecidir. Beden eğitiminde eğitimin diğer alanlarından farklı olarak “hareket öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme” esas alınmaktadır. Bir başka deyişle “fiziksel hareket yoluyla insanın eğitilmesidir.”Eğitim yoluyla insanlarda bilgi, tutum ve beceri yönünden özlenen davranışlarda bulunulması hedeflenmektedir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi salt öğüt verme, kitap okuma, konferans düzenleme vb. etkinliklerle mümkün olmamaktadır. Etkili bir eğitim, fiziksel mekânlar içinde özenle düşünülüp, düzenlenmiş programlar aracılığıyla yapılmaktadır (Koç, 1991).

Spor eylem yetisi ise spor yapmaktan ve spor yapmaya ehil olmaktan fazla bir şeydir. Çok boyutludur, zengin ve toplumsal bir olgudur. Hareket eğitiminin amacı, insanın eğitiminin bütünlüğünü kapsar. İnsan kültür yaratan bir varlıktır. O bir kültür varlığıdır. Bundan dolayı, onun bedeni kültüre uygun biçimde geliştirmesi gerekir. Hareket eğitimi, beden kültürü için bir yoldur. İnsan özel bir varlık olarak harekete gereksinim duyar. Çocuk birçok hareket deneyimi kazanarak gelişir. Bu bağlamda okulun en önemli görevi, insanları, yaşam boyu hareket için eğitmelidir. (Grössing, 1991).

Bu çağda görülen baş döndürücü gelişme ve değişmeler ile teknolojik ilerlemeler, insanı birçok yönden etkilemektedir. Bu gelişme ve değişimler karşısında, bütün toplumlar nitelikli insan gücü yetiştirmek zorundadırlar. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve önemli araç, hareket faktörünün hemen her çeşidini ve bütünü prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitiminin büyük bir önem taşıdığını herkes takdir etmektedir. Artık modern eğitim anlayışı, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, okul içi ve dışı gençlerin zihni gelişmesini olduğu kadar, bedeni ve ruhi gelişimlerini de sağlayacak metotları araştırmaktadır. Bu yaklaşım içinde, etkili ve cazip eğitim, öğretim aracı olan sporcu Eğitim sistemi içerisinde gerekli önemin ve önceliğin verilmesini zaruri kılmaktadır. Gerçekten de 1982 anayasasının 59. Maddesinde Devletin, her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri almasını kabul etmiş, sporun kitlelere yayılmasını teşvik edeceğini ifade etmiş ve başarılı sporcunun da devlet tarafından korunacağını dile getirmiştir (GSGM, 1990). Yine bu konu ile ilgili olarak 1999 yılında yapılan spor şurası eğitim ve öğretim kurumlarında spor ve spor teşkilatı ilişkileri komisyonu raporu ve ön komisyon raporunun sonuçlarından biri:

Türkiye de sporun her kesime yaygınlaştırılması, sporun bir yaşam biçimi halinde benimsetilmesi ve performans sporcularının yetiştirilmesi için eğitim ve öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor faaliyetlerine gerekli önemin verilmesi ve yasal düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır. Öneri, çözüm yolları, hedefler kapsamında uzun vadeli olarak ilk ve ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersleri zorunlu olarak okutulmalı, haftada en az üç saat olmalı, bu konuda gerekli düzenleme yapılmalıdır. Dersler hafta içinde 2+1 (derslerden biri teorik diğerleri pratik)

olarak yapılmalıdır. Ayrıca haftada iki saatte seçmeli ders olarak uygulanmalıdır ifadelerine yer verilmiştir (GSGM, 1999).

Yaka (1991)'ya göre beden eğitimi dersine gereken önemin verilmeyişinin iki nedeni; beden eğitiminin insan eğitimi içindeki gerçek işlevi, eğitimin gerçekleştirilmesine olan katkıları bir türlü kavranamaması ve özellikle son yıl on yıllık dönemde eğitim sistemimizin iki sınava (ÖSS ve LGS) göre ayarlanır olmasının getirdiği yanlışlıktır.

2.8. Eğitim, Beden Eğitimi ve Spor İlişkisi

Toplumumuzun en kıymetli kaynağı insan olduğuna göre, onları en iyi şekilde eğitmek, yeteneklerini geliştirmek, her açıdan yararlı özelliklerle yoğurmak da toplumların zorunlu ve önemli görevlerinden olmalıdır. İyi bir eğitimle birey kendisi, ailesi ve milleti için değerli bir kaynak durumuna gelebilir; yanlış eğitim sonucunda ise kaybedilmiş bir değer, yitirilmiş bir hayat olur (Hergüner, 1992).

Beden eğitimi, insanın bedeni yolu ile eğitimidir. Yapılan spor alıştırmaları, hem kendi içinde öğrenme değerine, hem de genç insanın sporla eğitilmesi değerine sahiptir (Orhun, 1990).

Bir eğitim aracı olan beden eğitimi ve spor; bireysel açıdan insan sağlığı, kişilik gelişimi, moral ve verimliliği; milli yönden, sağlam, güçlü, ortak duygu ve davranışları, yüksek bir insan gücü potansiyeli ile doğrudan ilgili, etkili bir eğitim faaliyetidir (DPT, 1983).

Üniversite düzeyinde ilk yüksek eğitim müessesesini kurmuş ve bu müesseseye "Academia" adını vermiş büyük Yunan filozofu Plato; bu eğitim kurumunda spora matematik ile aynı önemi vermiştir. Akademisinin kapısında şu ibare yazılıydı: "Matematiği sevmeyen ve spor yapmayan buraya giremez." Gerçek spor ve modernolimpizm felsefesinde; antik çağ felsefesi gibi eğitsel ve pedagojik amaçlar güder (Baltacıoğlu, 1964).

Eğitim; bilgi, davranış ve kabiliyetlerin geliştirilmesi ve kazandırılması için, uygulanan sürekli faaliyetler dizisidir. Bir eğitim şekli olarak sporu da fiziki ve ruhi bir eğitim olarak düşünürsek, spor ile eğitimi özdeş olarak kabul edebiliriz (Erkal, 1982).

Spor eğitimi; spor yapan bireylerde amaçlı olarak kendi spor yaşantıları yolu ile davranışlarında; spor etkinlikleri aracılığı ile toplumsal yaşantıda istendik yönde

dönüşümler amaçlayan bireysel ve toplumsal değişim ve değiştirim sürecidir(Bağırman, 1992).

Eğitim ile beden eğitimi, sporun birey ve toplum için hedefleri ve amaçları, birçok noktada birleşmektedir. Bireyin akıl, beden ve ruh sağlığının yerinde olması derece önemlidir. İnsan yetiştirmenin öncelikle amacı; demokratik bir eğitim ortamında, bireyin yaş, cinsiyet, dil ve din ayırımı gözetilmeden, yeteneklerin olabildiği ölçüde geliştirilmesidir. Günümüzde toplumlar sağlıklı nesiller yetiştirmek için sporu genel eğitimin ayrılmaz bir parçası ve tamamlayıcısı olarak görmektedir (Hergüner, 1992).

Eğitimin kapsamı içine giren beden eğitimi ve spor; vücudun yapı ve fonksiyonlarını geliştirebilmeye, eklem ve kasların kontrollü, psikolojik ilerleme ve dengeli bir biçimde gelişmeyi sağlamayı, okul çağı sonrası iş ve rekreatif faaliyetlerin süresi içinde harcanan fiziki gücü en ekonomik biçimde kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolüne metotlu bir şekilde hareket etmesini öğreten bir faaliyet sistemidir. Beden eğitimi ve sporun, ferdin eğitimindeki yerinin çok önemli olduğu, bu yüzden de eğitim sistemi içinde daha fazla yer verilmesi gerekliliği göz ardı edilemeyecek bir gerçektir (Sönmez ve Sunay, 2001).

Geniş anlamda öğretim programı, okul tarafından öğrencilere kazandırılmak istenen yaşantıların tümünü ifade eder. Beden eğitimi ve sporla öğrenciler kişilik, karakter, duygusal, zihinsel, sosyal, bireysel ve toplumsal birçok değer dersleri, kazandırılmak istenen yaşantılar için bir araçtır. Beden eğitimi, genel eğitimin bir parçasıdır. Genel eğitimin hedeflerine ulaşmaya katkıda bulunur. Günümüzde beden eğitimi ve spor, yetişmekte olan yeni nesillerin temel kaynağı olan insana, fikren ve bedenen sağlık kazandıran bir faaliyet planı olarak kabul edilmektedir. Beden eğitimi ve spor faaliyetlerini insan hayatında vazgeçilmez bir alışkanlık haline getirmek gerekmektedir (Çöndü, 1999).

Eğitimin işlevi, toplum üzerinde değişen ve gelişen teknolojinin oluşturduğu etkiye karşı nitelikli insan gücü yetiştirmektir. Bilindiği gibi nitelikli insan gücü de fiziksel, zihinsel ve ruhsal olarak sağlıklı olmayı gerektirir. Bu da beden eğitimi ve sporun temelini oluşturan çok yönlü hareket çeşitlerini ve prensiplerini içeren beden eğitimi ve spor eğitimiyle kazanılır. Nitekim beden eğitimi ve spor, insanlık tarihininler dönemimde görülen uygulamaları ile gelişmiş ve günümüzde her düzeyde eğitimin

ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir (Sunay ve Gündüz, 2001).

Sporun, fizyolojik ve psiko-sosyal yönlerden bireyin uyumlu ve dengeli gelişiminde büyük katkısı olduğu bilinmektedir. Spor eğitimi, çocuğun çevresiyle uyumlu bir birey olmasını sağlar. Bu konuda bir örnek vermek gerekirse; Fransa'da beden eğitimi faaliyetlerine çok az yer veren alışlagelmiş okul devresini bitiren çocuklara oranla, öğleden önce genel kültüre, öğleden sonra spor ve el isleri faaliyetlerine ayıran okul devresinden geçenlerde çok önemli farklılıklar gözlenmiştir. İkinci tür eğitim uygulamasında, çocukların daha hızlı büyüdüğü, nabızlarının daha ağır attığı, beceri, koordinasyon ve motorsal gelişimlerinin daha iyi olduğu ve bu çocukların ortak hayat kurallarına uymaya daha çok eğilim gösterdikleri, hareketli, dengeli ve açık olmakla birlikte, aile ve eğitim çevresiyle çok daha iyi kaynaşabildikleri gözlenmiştir (Çolakoğlu, 1986).

Bedensel gelişme ile zihinsel, sosyal, duygusal gelişme arasında önemli bir bağlantı vardır. İlk çocukluk çağında motor faaliyetlerinde bulunmayan çocuk, hiddet ve korkuya kapılacak ve bu hususta gelişmiş olan çocuk ise, rahatça faaliyette bulunacaktır. Keza duygusal durumları, bedensel gelişimlerini etkileyecektir. Eğitim faaliyetlerinde bu bağlantıların göz önünde bulundurulması gerekir. Çocuğun bedensel sağlığı ve gelişimi için yapılan yatırım aynı zamanda sosyal, zihinsel ve duygusal gelişimi için yapılan bir yatırımdır (Tylar, 1966).

Çok geniş bir uygulama alanı olan eğitim kavramı içerisinde, beden eğitiminin çok ayrı ve özel bir yeri vardır. Çünkü beden eğitimi, organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak tüm kişiliğin eğitimidir (Ulus, 1989).

Genel eğitimin sistem ve metotlarına paralel olarak insanın fiziki ve fikri nitelikleri ile kendine güveni geliştirmek, sağlıklı, güçlü olma, dengeli bir kişilik, iyi ahlak, fazilet değerleri kazanmanın yanında kültürleşme ve kişiyi topluma kazandırma eğitimidir. Bu yönüyle çok büyük önem kazanan beden eğitimi ve spor faaliyetleri, genel eğitimle bir bütünlük içerisinde (Wilgoosse, 1984).

Eğitim, bireyleri ortak hayatın benzerliklerinden haberdar ederek, bireylere yeterli bir yeknesaklık kazandırmaktadır. Spor eğitimi de, bireyleri ortak hayatın, benzerliklerine yöneltmesi bakımından önem taşımaktadır. Aslında, eğitimin gayesi, bireyleri çevresiyle uyumlu hale getirmektir. Aynı zamanda spor bir zeka ve ihtimal

oyunudur. İşte, spor eğitiminin de amacı faaliyetleri yoluyla çocuğun hem fiziki, hem psikolojik gelişmelerini sağlaması, sosyal hayatta hazır ve yaratıcı kılmak amacına dönüktür. Bir sosyal olay olarak spor, eğitim kapsamı içinde düşünüldüğüne göre, eğitimin ekonomik kalkınmasından söz ederken, spor için ayrılan kaynakların ve faaliyetlerin de aynı görevi yerine getirebileceğini belirtebiliriz. Bunun yanı sıra, çeşitli alternatifler arasında spor eğitime kaynak tahsisi, insan unsuruna yapılmış bir yatırım şeklinde düşünülebilir. Spor eğitimi de diğer eğitim şekilleri gibi bireye hem statü sağlamakta, hem de gelir seviyesini yükseltebilmektedir (Erkal, 1982).

Spor; okul tarafından öğrencilerin görevlendirildiği, toplumsallaştırdığı ve olgunlaştırdığı, bir eylemdir. Spor, okullarda öğrencilere sunulabilir veya empoze edilebilir. Bununla beraber pek çok çocuk için spor, kültürel etkinlik açısından zenginliği ifade eder ki bu okullarında kabul edip kendi amaçları doğrultusunda kullandıkları bir özelliktir. Bu da toplumsal eylem biçimidir (Walker, 1987).

Beden eğitimi ile genel eğitim arasındaki ilişki ve benzerlikler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- a. Genel eğitimin amaçları ile beden eğitiminin amaçları arasında paralellik vardır.
- b. Beden eğitimi, genel eğitiminin amaçlarını gerçekleştirmede güçlü kaynaklara sahiptir.
- c. Kas faaliyetleri ve hareketler yolu ile kişilik eğitimi sağlanmasında, genel eğitime katkısı büyüktür (Özmen, 1997).

2.8.1. Beden Eğitimi ve Spora Aile Faktörünün Etkisi

“Çocukların beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımı, büyük ölçüde anne-babalarının konuya olan bakış açısıyla ilgilidir. Ailelerin bu konudaki yaklaşımı, çocuklarının bu aktivitelere katılıp katılmamaları öneminde neredeyse en belirleyici unsurdur. Bazı ailelerin beden eğitimi ve sporun çocuk gelişimi ve sosyalleşme süreci üzerindeki olumlu etkisinin bilincinde olup çocuklarının bu aktivitelere katılımını desteklerken çoğu aile ise; çocuklarının bu faaliyetlere katılımına sıcak bakmamaktadır”(Güven, Öncü 2006, Akt: Öncü 2007 s:40).

2.8.2. Beden Eğitiminin Kişiy Kazandırdıkları

“Beden Eğitimi dersi ağır düzeyde zihinsel öğrenme yetersizliği olan çocukların motor becerilerinin gelişimini sağlarken aynı zamanda sosyal yaşama uyum sağlamalarına, kendilerini tanımalarına, kendilerine güven duymalarına ve bağımsız biçimde yaşamalarına da katkıda bulunur. Toplumsal yaşam alanlarında daha aktif ve katılımcı bir biçimde rol almalarını sağlar.(http://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/ Beden Eğitimi Dersi.html)”

2.8.3. Beden eğitimi ve Sporun Fiziksel Gelişime Etkisi

Bireylerin fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmak yalnız beden eğitime özgü bir amaçtır. Hareket, bireyin doğasında vardır. Hareket sisteminin temelini ise aktif olarak kaslar, pasif olarak da kemikler oluşturur. Hareket bunların daha güçlü olmasına yardımcı olur. Yani, bedensel etkinlikler normal kas ve kemik gelişimi için zorunlu olmaktadır. Aynı zamanda beden eğitimi etkinlikleri, kemik özgül ağırlığını ve bağdokularının esnekliğini arttırarak bunları baskı ve gerginliklere karşı güçlendirir. Beden eğitimi etkinlikleri düzenli yapıldığında, organizmanın fiziksel uygunluğunu ve dayanıklılığını buna bağlı olarak iç organların fonksiyonlarını geliştirir. Böylece organizmanın değişen koşullara daha kolay uyum sağlaması ve yorgunluğa karşı koyma gücü artar. En fazla etki, becerilerin gelişmesi, kassal hareketle verimliliğin artması, dolayısıyla kassal güç ve dayanıklılığın artmasında görülür (Sönmez, 2001).

İnsan sağlığını tehdit eden fazla kiloların atılmasında katkıda bulunduğu gibi, sakatlıkları ve özellikle kan dolaşım sistemlerinde görülebilecek rahatsızlıkları önlemesi, onların iyileştirilmesi, gelişmiş kas, iskelet ve eklem oluşumu, fiziksel ve anatomik kondisyon ile yüksek performans bakımından beden eğitimi etkinliklerinin önemi tartışılmaz (Sönmez, 2001).

2.8.4. Beden eğitimi ve Sporun Psikomotor Gelişime Etkisi

Çocuk organizmasının en önemli özelliklerinden birisi de sürekli büyüme, gelişim süreci içinde olmasıdır. Bu süreç içerisinde çocuğun gelişimi görünen ve görünmeyen büyüme ile gelişmeyi de kapsar. Motor kelimesi anlam olarak ‘hareket’ ifade eder. Dünyaya gelen her birey, daha anne karnında iken fiziksel olarak gelişmeye başlar. Dünyaya geldiğinde de bu gelişim hızlanarak devam eder. Önceleri refleks olan bu hareketlerin bazıları, refleks olarak ömür boyu devam ederken, bazıları da zamanla

organların bilinçli olarak kullanılması ile motor becerilere dönüşür. Nefes alıp vermek ya da göz kırpmak ömür boyu bireyin istemi dışında da olsa devam eden refleksi hareketlerdir. Oysa tek ayak üzerinde sekmek ya da kâğıt kesmek, organların kullanımının bilinçli olması ile yapılan eylemlerdir ve ‘psikomotor gelişim’ içinde değerlendirilirler. Psikomotor gelişim, yaşam boyu devam eden ‘motor’ becerilerde ortaya çıkan davranışların kontrol altına alınması sürecidir. Söz konusu olan davranışlar; duyu organları, zihin ve kasların birlikte çalışması ile ortaya çıkar. Bir anlamda bu davranışların kontrol altına alınmasını sağlayan süreç, ‘psikomotor gelişim’i ifade eder. Psikomotor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanması olarak tanımlanır. Motor gelişim farklı değişikliklere uğrasa da bireyin tüm yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Motor gelişim, düzenli bir sıra izler (MEGEP, 2007).

Becerilerin geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temelini oluşturur. Ancak bu yol ile bireyin bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunabilir. Kazanılan beceriler sonunda birey, etkinliklere katılmaktan hoşlanacak ve gruba uyumu kolaylaştıracaktır. Bireyin kazandığı beceriler serbest zamanların değerlendirilmesi açısından da önem taşır. Beceriler, serbest zamanların nasıl kullanılacağı ve bireyin yaşam biçimini belirler. Çocuk organizmasının en önemli özelliklerinden birisi de sürekli büyüme, gelişim süreci içinde olmasıdır. Bu süreç içerisinde çocuğun gelişimi görünen ve görünmeyen büyüme ile gelişmeyi de kapsar. Motor kelimesi anlam olarak ‘hareket’ ifade eder. Dünyaya gelen her birey, daha anne karnında iken fiziksel olarak gelişmeye başlar. Dünyaya geldiğinde de bu gelişim hızlanarak devam eder. Önceleri refleks olan bu hareketlerin bazıları, refleks olarak ömür boyu devam ederken, bazıları da zamanla organların bilinçli olarak kullanılması ile motor becerilere dönüşür. Nefes alıp vermek ya da göz kırpmak ömür boyu bireyin istemi dışında da olsa devam eden refleksi hareketlerdir. Oysa tek ayak üzerinde sekmek ya da kâğıt kesmek, organların kullanımının bilinçli olması ile yapılan eylemlerdir ve ‘psikomotor gelişim’ içinde değerlendirilirler. Psikomotor gelişim, yaşam boyu devam eden ‘motor’ becerilerde ortaya çıkan davranışların kontrol altına alınması sürecidir. Söz konusu olan davranışlar; duyu organları, zihin ve kasların birlikte çalışması ile ortaya çıkar. Bir anlamda bu davranışların kontrol altına alınmasını sağlayan süreç, ‘psikomoto gelişim’i ifade eder. Psikomotor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin tanımlanır.

Motor gelişim farklı değişikliklere uğrasa da bireyin tüm yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Motor gelişim, düzenli bir sıra izler (MEGEP, 2007).

Becerilerin geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temelini oluşturur. Ancak bu yol ile bireyin bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunabilir. Kazanılan beceriler sonunda birey, etkinliklere katılmaktan hoşlanacak ve gruba uyumu kolaylaştıracaktır. Bireyin kazandığı beceriler serbest zamanların değerlendirilmesi açısından da önem taşır. Beceriler, serbest zamanların nasıl kullanılacağı ve bireyin yaşam biçimini belirler. Çocuk organizmasının en önemli özelliklerinden birisi de sürekli büyüme, gelişim süreci içinde olmasıdır. Bu süreç içerisinde çocuğun gelişimi görünen ve görünmeyen büyüme ile gelişmeyi de kapsar. Motor kelimesi anlam olarak 'hareket' ifade eder. Dünyaya gelen her birey, daha anne karnında iken fiziksel olarak gelişmeye başlar. Dünyaya geldiğinde de bu gelişim hızlanarak devam eder. Önceleri refleks olan bu hareketlerin bazıları, refleks olarak ömür boyu devam ederken, bazıları da zamanla organların bilinçli olarak kullanılması ile motor becerilere dönüşür.

Nefes alıp vermek ya da göz kırpmak ömür boyu bireyin istemi dışında da olsa devam eden refleks hareketlerdir. Oysa tek ayak üzerinde sekmek ya da kâğıt kesmek, organların kullanımının bilinçli olması ile yapılan eylemlerdir ve 'psikomotor gelişim' içinde değerlendirilirler. Psikomotor gelişim, yaşam boyunca devam eden 'motor' beceriler de ortaya çıkan davranışların kontrol altına alınması sürecidir. Söz konusu olan anlamda bu davranışların kontrol altına alınmasını sağlayan süreç, 'psikomotor gelişim'i ifade eder. Psikomotor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanması olarak tanımlanır. Motor gelişim farklı değişikliklere uğrasa da bireyin tüm yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Motor gelişim, düzenli bir sıra izler (MEGEP, 2007).

Becerilerin geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temelini oluşturur. Ancak bu yol ile bireyin bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunabilir. Kazanılan beceriler sonunda birey, etkinliklere katılmaktan hoşlanacak ve gruba uyumu kolaylaştıracaktır. Bireyin kazandığı beceriler serbest zamanların değerlendirilmesi açısından da önem taşır. Beceriler, serbest zamanların nasıl kullanılacağı ve bireyin yaşam biçimini belirler

2.8.5. Beden Eğitimi ve Sporun Zihinsel Gelişime Etkisi

Eğitimin yelpazesi tüm alanlarda paylaşıldığı gibi, beden eğitimi de bilginin birikimi ve farkındalık ile anlaşılmasını sağlar. Bilginin edinilmesi, anlaşılması ve farkındalık kazanılması zihinsel gücün malzemesini oluşturur. Beden eğitimi aracılığıyla birey, sağlık ilkeleri ve hareketin yaşamdaki önemini kavrar. İnsan hareketinin doğası, büyüme ve gelişmedeki önemi temizlik, hastalıklardan korunma, dengeli ve yeterli beslenme, iyi alışkanlıklar vb. konularda bilgi edinir. Bu gerçeklere ilişkin bilgilerin birikimi ile etkinlikler yeni bir anlam kazanacak bu da her bireyin daha sağlıklı yaşam sürdürmesine yardımcı olacaktır (Çakıroğlu, 1986).

2.8.6. Beden Eğitimi ve Sporun Sosyal Gelişime Etkisi

Her beden eğitimi etkinliği toplumsal bir deneyimdir ve çoğunlukla duyguları geliştirir. Bu etkinlikler sayesinde birey, duygularını ifade etme olanağı bulur. Saldırganlık, öfke, utangaçlık, kıskançlık vb. duygularında boşalım ve bunları kontrol etmesini sağlar (Tezcan, 1977).

Beden eğitimi etkinlikleri bireyde; kurallara uyma, başkalarının haklarına saygı, yardımlaşma, işbirliğine dayalı yaşam biçimi gibi alışkanlıkları kazandırır. Beden eğitimi etkinlikleri benlik gelişimine de katkıda bulunur. Ayrıca bireylere etkin olma, sorumluluk yükleme ve sonuçlara katlanma olanakları sağlar. Yozgat ilinde eğitim-öğretim gören ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik yapılan yüksek lisans tez çalışmasında elde edilen verilerde, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin sosyal gelişim sürecinde önemli bir yer tuttuğu ve bu süreci olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır (Büyük, 2008)

3.MATERYAL METOT

3.1. ARAŞTIRMANIN EVRENİ

Araştırmanın evrenini; 2014-2015 eğitim ğretim yılında Van ili ve ilçelerinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluşturmuştur.

3.2. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın örneklemini; 2014-2015 eğitim ğretim yılında Van ili ve ilçelerinde görev yapan 176 beden eğitimi ve spor ğretmeni oluşturmuştur.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Verilerin toplanması için Tokat (2013) tarafından geliştirilen anket soruları Van ili ve İlçelerin de görev yapan Beden Eğitimi ve Spor ğretmenlerine online olarak gönderilmiŐ ve sonuçlar online olarak toplanmıŐtır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Elde edilen veriler SPSS 17 programında değerlendirilmiştir. Verilerin yüzdelik olarak tespiti için yüzde ve frekans analizi kullanılmıŐtır. Bazı sorulara verilen cevaplar arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için Tek yönlü varyans (ANOVA) analizi yapılmıştır. ANOVA sonucunda çıkan farklılıkları tespit etmek için Tukey HSD testi yapılmıştır.

4. ARAŞTIRMANIN BULGULAR

4.1. Bulgular

Bu çalışma Beden eğitimi öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor dersinin etkinliği üzerine görüşlerini incelemek amacıyla yapıldı. Bu amaç doğrultusunda yapılan istatistik değerlendirme sonuçları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1: Çalışmaya katılan deneklerin cinsiyeti

	Frekans	%
Erkek	93	52,8
Kadın	83	47,2
Toplam	176	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin 93 kişi (%52,8) erkek, 83 kişi (%47,2) kadın olduğu belirlenmiştir. Araştırmamızda erkek öğretmenlerin çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 2: Çalışmaya katılan deneklerin yaşları

	Frekans	%
24-30 yaş arası	118	67,0
31-40 yaş arası	57	32,4
51 yaş ve üzeri	1	,6
Toplam	176	100

Tablo 2 incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin yaş aralıkları verilmiştir: 118 kişi (%67,0) 24-30 yaş arası, 57 kişi (%32,4) 31-40 yaş arası, 1 kişi (%0,6) 51 yaş ve üzeri olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3: Çalışmaya katılan deneklerin görev yaptıkları ilçeler.

	Frekans	%
Bahçesaray	6	3,4
Başkale	11	6,3
Çaldıran	12	6,8
Çatak	8	4,5
Edremit	17	9,7
Erciş	23	13,1
Gevaş	7	4,0
Gürpınar	9	5,1
İpekyolu	28	15,9
Muradiye	15	8,5
Özalp	12	6,8
Saray	8	4,5
Tuşba	20	11,4
Toplam	176	100

Tablo 3 incelendiğinde Çalışmaya katılan deneklerin görev yaptıkları ilçeler verilmiştir: (%3,4) Bahçesaray, (%6,3) Başkale, (%6,8) Çaldıran, (%4,5) Çatak, (%9,7) Edremit, (%13,1) Erciş, (%4,0) Gevaş, (%5,1) Gürpınar, (%15,9) İpekyolu, (%8,5) Muradiye, (%6,8) Özalp, (%4,5) Saray, (%11,4) Tuşba olarak belirlenmiştir. Yapılan araştırmaya en fazla denek İpekyolu ilçesinde katıldığı görülmektedir.

Tablo 4: Çalışmaya katılan deneklerin görev yaptıkları okuldaki öğrenci sayısı.

	Frekans	%
0-500 arası	72	40,9
501-1000 arası	91	51,7
1001-1500 arası	13	7,4
Toplam	176	100

Tablo 4 incelendiğinde çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayıları verilmiştir: (% 40,9) 0-500 arası, (%51,7) 501-1000 arası, (%7,4) 1001-1500 arası da olduğu görülmüştür.

Tablo5: Çalışmaya katılan deneklerin görev yaptığı okulun türü

	Frekans	%
İlköğretim	121	68,8
Ortaöğretim	55	31,3
Toplam	176	100

Tablo 5 incelendiğinde çalışmaya katılan deneklerin Görev yaptığı okulun türü verilmiştir: 121 kişi (68,8) ilköğretim, 55 kişi (%31,3) ortaöğretim görev yaptıkları belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunu ilköğretimdeki öğretmenler oluşturmaktadır.

Tablo6: Çalışmaya katılan deneklerin görev yaptığı ortaöğretim türü.

	Frekans	%
Ortaöğretim değil	121	68,8
Anadolu Lisesi	19	10,8
Teknik Lisesi	7	4,0
İmam Hatip Lisesi	6	3,4
Meslek Lisesi	8	4,5
Fen Lisesi	1	0,6
Genel Lise	14	8,0
Toplam	176	100

Tablo 6 incelendiğinde çalışmaya katılan deneklerin görev yaptığı ortaöğretim türü verilmiştir: 19 kişi (%10,8) Anadolu lisesi, 7 kişi (%4,0) teknik lisesi, 6 kişi(%3,4) imam hatip lisesi, 8 kişi(%4,5) meslek lisesi, 1 kişi (%0,6) fen lisesi, 14 kişi (%8,0) genel lisesi olduğu belirlenmiştir

Tablo7: Çalışmaya katılan deneklerin görev süresi.

	Frekans	%
21 yıl ve üzeri	3	1,7
16-20 yıl arası	1	0,6
11-15 yıl arası	1	0,6
6-10 yıl arası	29	16,5
1-5 yıl arası	142	80,7

	Frekans	%
21 yıl ve üzeri	3	1,7
16-20 yıl arası	1	0,6
11-15 yıl arası	1	0,6
6-10 yıl arası	29	16,5
1-5 yıl arası	142	80,7
Toplam	176	100

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin görev süreleri verilmiştir: 3 kişi (%1,7) 21 yıl ve üzeri, 1 kişi (%0,6) 16-20 yıl arası, 1 kişi (%0,6) 11-15 yıl arası, 29 kişi (%16,5) 6-10 yıl arası, 142 kişi (%80,7) 1-5 yıl arası. Araştırmamıza katılan beden eğitim öğretmenlerinin çoğunluğu 1-5 yıl arasında çalışmış olan öğretmenler oluşturmaktadır

Tablo8: Çalışmaya katılan deneklerin Görev yaptığı okuldaki beden eğitimi öğretmen sayısı.

	Frekans	%
1	55	31,3
2	76	43,2
3	33	18,8
4	12	6,8
Toplam	176	100

Tablo 8 incelendiğinde çalışmaya katılan deneklerin görev yaptığı okuldaki beden eğitim öğretmen sayıları : 1 kişi (%31,3), 2 kişi (%43,2), 3 kişi (%18,8), 4 kişi (%6,8) olarak belirlenmiştir.

Tablo9:BES dersinin amaçlarını ve ilkelerini iyi derecede bilmekteyim.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	85	48,3
Katılıyorum	85	48,3
Kısmen katılıyorum	5	2,8
Katılmıyorum	1	,6
Toplam	176	100

Tablo 9 incelendiğinde, BES dersinin amaçlarını ve ilkelerini iyi derecede bilmekteyim sorusuna öğretmenlerden 85 kişi (%48,3) kesinlikle katılıyorum, 85 kişi (%48,3) katılıyorum, 5 kişi (%2,8) kısmen katılıyorum, 1 (%0,6) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo10:BES dersini müfredata uygun işlemekteyim.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	2	1,1
Katılıyorum	30	17
Kısmen katılıyorum	75	42,6
Katılmıyorum	69	39,2
Toplam	176	100

Tablo 10 incelendiğinde, BES dersini müfredata uygun işlemekteyim sorusuna öğretmenlerin %1,1 kesinlikle katılıyorum, %17 katılıyorum, %42,6 kısmen katılıyorum, %39,2 katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo11:BES ders saati süre açısından yeterlidir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	13	7,4
Katılıyorum	16	9,1
Kısmen katılıyorum	67	38,1
Katılmıyorum	80	45,5
Toplam	176	100

Tablo 11 incelendiğinde, BES ders saati süre açısından yeterlidir sorusuna öğretmenlerin %7,4 kesinlikle katılıyorum, %9,1 katılıyorum, %38,1 kısmen katılıyorum, %45,5 katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo12:BES dersinin etkin bir biçimde uygulanabilmesi için okuldaki tesisler yeterlidir

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	7	4,0
Katılıyorum	9	5,1
Kısmen katılıyorum	106	60,2
Katılmıyorum	54	30,7
Toplam	176	100

Tablo 12 incelendiğinde, BES dersinin etkin bir biçimde uygulanabilmesi için okuldaki tesisler yeterlidir sorusuna öğretmenlerin 7 kişi (%4,0) kesinlikle katılıyorum, 9 kişi (%5,1) katılıyorum, 106 kişi (%60,2) kısmen katılıyorum, 54 kişi (%30,7) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir

Tablo13: BES dersinin etkin bir biçimde uygulanabilmesi için okuldaki malzemeler yeterlidir

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	7	4,0
Katılıyorum	4	2,3
Kısmen katılıyorum	64	36,4
Katılmıyorum	101	57,4
Toplam	176	100

Tablo 13 incelendiğinde, BES dersinin etkin bir biçimde uygulanabilmesi için okuldaki malzemeler yeterlidir sorusuna öğretmenlerin 7 kişi (%4,0) kesinlikle katılıyorum, 4 kişi (%2,3) katılıyorum, 64 kişi (%36,4) kısmen katılıyorum, 101 kişi (%,57,4) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo14: Öğrenciler BES dersine yeterli ilgiyi göstermektedir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	44	25,0
Katılıyorum	97	55,1
Kısmen katılıyorum	30	17,0
Katılmıyorum	5	2,8
Toplam	176	100

Tablo 14 incelendiğinde, BES dersine gereken ilgiyi göstermektedir sorusuna öğretmenlerin 44 kişi (%25,0) kesinlikle katılıyorum, 97 kişi (%55,1) katılıyorum, 30 kişi (%17,0) kısmen katılıyorum, 5 kişi (%,2,8) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir

Tablo 15: BES dersinin uygulamasına öğrenciler uygun kıyafetle gelmektedir

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	11	6,3
Katılıyorum	35	19,9
Kısmen katılıyorum	104	59,1
Katılmıyorum	26	14,8
Total	175	99,4
Toplam	176	100

Tablo 15 incelendiğinde BES dersinin uygulanmasına öğrenciler uygun kıyafetle gelmektedir sorusuna öğretmenlerin 11 kişi (%6,3) kesinlikle katılıyorum, 35 kişi (%19,9) katılıyorum, 104 kişi (%59,1) kısmen katılıyorum, 26 kişi (%14,8) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir

Tablo 16: Okulda yöneticiler BES dersine gereken önemi göstermektedirler.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	14	8,0
Katılıyorum	10	5,7
Kısmen katılıyorum	70	39,8
Katılmıyorum	82	46,6
Toplam	176	100

Tablo 16 okuldaki yöneticiler BES dersine gereken önemi göstermektedir sorusuna öğretmenlerin 14 kişi (%8) kesinlikle katılıyorum, 10 kişi (%5,7) katılıyorum, 70 kişi (%39,8) kısmen katılıyorum, 82 kişi (%46,6) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo 17: Öğrenci velileri BES dersine gereken ilgiyi göstermektedirler.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	1	,6
Katılıyorum	9	5,1
Kısmen katılıyorum	113	64,2
Katılmıyorum	53	30,1
Toplam	176	100

Tablo 17 incelendiğinde, öğrenci velileri BES dersine gereken ilgi göstermektedir sorusuna öğretmenlerin 1 kişi (%6) kesinlikle katılıyorum, 9 kişi (%5,1) katılıyorum, 113 kişi (%64,2) kısmen katılıyorum, 53 kişi (%30,1) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo 18: BES dersi yoluyla yeni sporcular yetişmektedir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	51	29,0
Katılıyorum	86	48,9
Kısmen katılıyorum	34	19,3
Katılmıyorum	5	2,8
Toplam	176	100

Tablo 18 incelendiğinde, BES dersi yoluyla yeni sporcular yetişmektedir sorusuna öğretmenlerin 51 kişi (%29,0) kesinlikle katılıyorum, 86 kişi (%48,9) katılıyorum, 34 kişi (%19,3) kısmen katılıyorum, 5 kişi (%2,8) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo19: Sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı dersin etkinliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	74	42,0
Katılıyorum	88	50,0
Kısmen katılıyorum	8	4,5
Katılmıyorum	6	3,4
Toplam	176	100

Tablo 19 incelendiğinde, sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı BES dersinin etkinliğini olumsuz yönde etkilemektedir sorusuna öğretmenlerin 74 kişi (%42,0) kesinlikle katılıyorum, 88 kişi (%50,0) katılıyorum, 8 kişi (%4,5) kısmen katılıyorum, 6 kişi (%3,4) katılmıyorum dedikleri belirlenmişti

Tablo:20 BES dersi uygulamalarında öğrencinin fiziksel (yaş, cinsiyet, boy, kilo) özelliklerini dikkate almaktayım

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	57	32,4
Katılıyorum	88	50,0
Kısmen katılıyorum	25	14,2
Katılmıyorum	6	3,4
Toplam	176	100

Tablo 20 incelendiğinde, BES dersi uygulamalarında öğrencinin fiziksel (yaş, cinsiyet, boy, kilo) özelliklerini dikkate almaktayım sorusuna öğretmenlerin 57 kişi (%32,4) kesinlikle katılıyorum, 88 kişi (%50) katılıyorum, 25 kişi (%14,2) kısmen katılıyorum, 6 kişi (%3,4) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo21: BES dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorum.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	102	58,0
Katılıyorum	70	39,8
Kısmen katılıyorum	2	1,1
Katılmıyorum	2	1,1
Toplam	176	100

Tablo 21 incelendiğinde, BES dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorum sorusuna öğretmenlerin 102 kişi (%58,0) kesinlikle katılıyorum, 70 kişi (%39,8) katılıyorum, 2 kişi (%1,1) kısmen katılıyorum, 2kişi (%1,1) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo22: BES dersi uygulamalarında öğrencilere beceri (hareket) öğretiminde bireysel farklılıkları göz önünde tutmaktayım.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	77	43,8
Katılıyorum	69	39,2
Kısmen katılıyorum	26	14,8
Katılmıyorum	4	2,3
Toplam	176	100

Tablo 22 incelendiğinde, BES dersi uygulamalarında öğrencilere beceri (hareket) öğretiminde bireysel farklılıkları göz önünde tutmaktayım sorusuna öğretmenlerin 77 kişi (%43,8) kesinlikle katılıyorum,69 kişi (%39,2) katılıyorum, 26 kişi (%14,8) kısmen katılıyorum, 4 kişi (%2,3) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo23: BES dersi öğrencilerin işbirliği içerisinde çalışmasını sağlamaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	115	65,3
Katılıyorum	53	30,1
Kısmen katılıyorum	7	4,0
Katılmıyorum	1	0,6
Toplam	176	100

Tablo 23 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin işbirliği içerisinde çalışmasını sağlamaktadır sorusuna öğretmenlerin 115 kişi (%65,3) kesinlikle katılıyorum, 53 kişi (%30,1) katılıyorum, 7 kişi (%4,0) kısmen katılıyorum, 1 kişi (%0,6) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo24: BES dersi öğrencilerin olumlu davranış alışkanlığı kazanmasına katkı sağlamaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	104	59,1
Katılıyorum	58	33,0
Kısmen katılıyorum	13	7,4
Katılmıyorum	1	0,6
Toplam	176	100

Tablo 24 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin olumlu davranış kazanmasına katkı sağlamaktadır sorusuna öğretmenlerin 104 kişi (%59,1) kesinlikle katılıyorum, 58 kişi (%33,0) katılıyorum, 13 kişi (%7,4) kısmen katılıyorum, 1 kişi (%0,6) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo25: BES dersi öğrencilere BES ile ilgili temel bilgileri öğrenmelerini sağlamaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	84	47,7
Katılıyorum	81	46,0
Kısmen katılıyorum	11	6,3
Toplam	176	100

Tablo 25 incelendiğinde, BES dersi öğrencilere BES ile ilgili temel bilgiler öğrenmelerini sağlamaktadır sorusuna öğretmenlerin 84 kişi (%47,7) kesinlikle katılıyorum, 81 kişi (%46,0) katılıyorum, 11 kişi (%6,3) kısmen katılıyorum, 11 kişi (%6,3) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo26: BES dersi öğrencilerin günlük yaşam sorunlarını daha çabuk çözümlerinde etkilidir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	74	42,0
Katılıyorum	80	45,5
Kısmen katılıyorum	19	10,8
Katılmıyorum	3	1,7
Toplam	176	100

Tablo 26 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin günlük yaşam sorunlarını daha çabuk çözümlerinde etkilidir sorusuna öğretmenlerin 74 kişi (%42,0) kesinlikle katılıyorum, 80 kişi (%45,5) katılıyorum, 19 kişi (%10,8) kısmen katılıyorum, 3 kişi (%1,7) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo27: BES dersi öğrencilerin diğer derslerdeki başarı durumunu olumlu etkiler.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	91	51,7
Katılıyorum	66	37,5
Kısmen katılıyorum	16	9,1
Katılmıyorum	3	1,7
Toplam	176	100

Tablo 27 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin diğer derslerdeki başarı durumunu olumlu etkiler sorusuna öğretmenlerin 91 kişi (%51,7) kesinlikle katılıyorum,66 kişi (%37,5) katılıyorum, 16 kişi (%9,1) kısmen katılıyorum, 3 kişi (%1,7) katılmıyorum dedikleri belirle

Tablo28: BES dersi öğrencilerin spor araç ve gereçlerini kullanmayı öğretmektedir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	87	49,4
Katılıyorum	77	43,8
Kısmen katılıyorum	11	6,3
Katılmıyorum	1	,6
Toplam	176	100

Tablo 28 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin spor araç ve gereçlerini kullanmayı öğretmektedir sorusuna öğretmenlerin 87kişi (%49,4) kesinlikle katılıyorum,77kişi (%43,8) katılıyorum, 11 kişi (%6,3) kısmen katılıyorum, 1 kişi (%6) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo29: BES dersi ile öğrencilerin spor tesislerini kullanmayı öğrenmeleri sağlanmaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	64	36,4
Katılıyorum	92	52,3
Kısmen katılıyorum	18	10,2
Katılmıyorum	2	1,1
Toplam	176	100

Tablo 29 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin spor tesislerini kullanmayı öğrenmeyi sağlamaktadır sorusuna öğretmenlerin 64 kişi (%36,4) kesinlikle katılıyorum,92 kişi (%52,3) katılıyorum, 18 kişi (%10,2) kısmen katılıyorum, 2 kişi (%1,1) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo:30 BES dersi ile öğrencilerin yaşam boyu spor kavramını anlamaları sağlanmaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	80	45,5
Katılıyorum	75	42,6
Kısmen katılıyorum	19	10,8
Katılmıyorum	2	1,1
Toplam	176	100

Tablo 30 incelendiğinde, BES dersi ile öğrencilerin yaşam boyu spor kavramını anlamaları sağlanmaktadır sorusuna öğretmenlerin 80 kişi (%45,5) kesinlikle katılıyorum,75kişi (%42,6) katılıyorum, 19 kişi (%10,8) kısmen katılıyorum, 2 kişi (%1,1) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo31: BES dersi öğrencilerin üniversiteye hazırlık başarısını olumlu yönde etkilemektedir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	62	35,2
Katılıyorum	82	46,6
Kısmen katılıyorum	31	17,6
Katılmıyorum	1	0,6
Toplam	176	100

Tablo 31 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin üniversiteye hazırlık başarısını olumlu yönde etkilemektedir sorusuna öğretmenlerin 62kişi (%35,2) kesinlikle katılıyorum, 82kişi (%46,6) katılıyorum, 31 kişi (%17,6) kısmen katılıyorum, 1 kişi (%0,6) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo32: BES dersi öğrencilerin bütün organ ve sistemlerini çalışma seviyesinde uygun olarak gelişimini sağlamaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	73	41,5
Katılıyorum	98	55,7
Kısmen katılıyorum	5	2,8
Toplam	176	100

Tablo32 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin bütün organ ve sistemlerini çalışma seviyesinde uygun olarak gelişimini sağlar sorusuna öğretmenlerin 73 kişi (%41,5) kesinlikle katılıyorum,98 kişi (%55,7) katılıyorum, 5 kişi (%2,8) kısmen katılıyorum, dedikleri belirlenmiştir.

Tablo33: BES dersi ile öğrencilerde sinir kas ve eklem koordinasyonu sağlanmaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	94	53,4
Katılıyorum	74	42,0
Kısmen katılıyorum	6	3,4
Katılmıyorum	2	1,1
Toplam	176	100

Tablo 33 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerde sinir kas ve eklem koordinasyonu sağlamaktadır sorusuna öğretmenlerin 94 kişi (%53,4) kesinlikle katılıyorum,74 kişi (%42,0) katılıyorum, 6 kişi (%3,4) kısmen katılıyorum, 2 kişi (%1,1) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir

Tablo34: BES dersinde öğrenciler birlikte hareket etme davranış alışkanlığını kazanmaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	78	44,3
Katılıyorum	84	47,7
Kısmen katılıyorum	11	6,3
Katılmıyorum	3	1,7
Toplam	176	100

Tablo 34 incelendiğinde, BES dersinde öğrenciler birlikte hareket etme davranış alışkanlığı kazanmaktadır sorusuna öğretmenlerin 78 kişi (%44,3) kesinlikle katılıyorum,84 kişi (%47,7) katılıyorum, 11 kişi (%6,3) kısmen katılıyorum, 3 kişi (%1,7) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo35: BES dersi ile ilgili öğrencilerin temel bilgi tavır ve alışkanlıkları bilinmesi sağlanmaktadır.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	82	46,6
Katılıyorum	76	43,2
Kısmen katılıyorum	15	8,5
Katılmıyorum	3	1,7
Toplam	176	100

Tablo 35 incelendiğinde, BES dersi ile ilgili öğrencilerin temel bilgi tavır ve alışkanlıkları bilinmesi sağlanmaktadır sorusuna öğretmenlerin 82 kişi (%46,6) kesinlikle katılıyorum,76 kişi (%43,2) katılıyorum, 15 kişi (%8,5) kısmen katılıyorum, 3 kişi (%1,7) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir

Tablo36: BES dersi öğrencilere spor araçlarını, gereçlerini ve tesislerini kullanmayı öğretmektedir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	81	46,0
Katılıyorum	77	43,8
Kısmen katılıyorum	17	9,7
Katılmıyorum	1	,6
Toplam	176	100

Tablo 36 incelendiğinde, BES dersi öğrencilere spor araçlarını ve tesislerini kullanmayı öğretmektedir sorusuna öğretmenlerin 81 kişi (%46,0) kesinlikle katılıyorum,77 kişi (%43,8) katılıyorum, 17 kişi (%9,7) kısmen katılıyorum, 1 kişi (%0,6) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo37: BES dersi öğrencinin değişik kaynaklı sorunlarının (psikolojik, sosyal sorunlar, aile vb.) giderilmesinde etkilidir.

	Frekans	%
Kesinlikle katılıyorum	64	36,4
Katılıyorum	94	53,4
Kısmen katılıyorum	14	8,0
Katılmıyorum	4	2,3
Toplam	176	100

Tablo 37 incelendiğinde, BES dersi öğrencilerin değişik kaynaklı sorunlarının (psikolojik, sosyal sorunlar, aile vb.) giderilmesinde etkilidir sorusuna öğretmenlerin 64 kişi (%36,4) kesinlikle katılıyorum,94 kişi (%53,4) katılıyorum, 14 kişi (%8,0) kısmen katılıyorum, 4 kişi (%2,3) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir.

Tablo38: BES dersi boş zamanları değerlendirme faaliyetleridir.

	Frekans	%
Kısmen katılıyorum	72	40,9
Katılmıyorum	93	52,8
Kesinlikle katılmıyorum	11	6,3
Toplam	176	100

Tablo 38 incelendiğinde, BES dersi boş zamanları değerlendirme faaliyetleridir sorusuna öğretmenlerin 72 kişi (%46,6) kısmen katılıyorum, 93 kişi (%52,8) katılmıyorum, 11 kişi (%6,3) kesinlikle katılmıyorum, dedikleri belirlenmiştir.

Tablo39: Çalışmaya katılan deneklerin görev yaptıkları okuldaki öğrenci sayısına göre sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı dersin etkinliğini olumsuz yönde etkilemektedir ve BES dersi uygulamalarında öğrencinin fiziksel (yaş, cinsiyet, boy, kilo) özelliklerini dikkate almaktayım sorularının anova ve tukeyhsd analizi.

		N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	P
Sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı dersin etkinliğini olumsuz yönde etkilemektedir	0-500 arası	72	1,61	0,70	1,06	p>0,05
	501-1000 arası	91	1,76	0,68		
	1001-1500 arası	13	1,61	0,96		
	Toplam	176	1,69	0,71		
BES dersi uygulamalarında öğrencinin fiziksel (yaş, cinsiyet, boy, kilo) özelliklerini dikkate almaktayım	0-500 arası	72	1,83	0,85	0,58	p>0,05
	501-1000 arası	91	1,94	0,70		
	1001-1500 arası	13	1,76	0,72		
	Toplam	176	1,88	0,76		

Tablo 39 incelendiğinde Yapılan Anova analizine göre “sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı dersin etkinliğini olumsuz yönde etkilemektedir” sorusuna verilen cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri 0-500 arası öğrenci sayısı olan okular için $1,61 \pm 0,70$ olarak, 501-1000 arası öğrenci sayısı olan okular için $1,76 \pm 0,68$ olarak, 1001-1500 arası öğrenci sayısı olan okular $1,61 \pm 0,96$ olarak tespit edilmiştir. “BES dersi uygulamalarında öğrencinin fiziksel (yaş, cinsiyet, boy, kilo) özelliklerini dikkate almaktayım” sorusuna verilen cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri 0-500 arası öğrenci sayısı olan okular için $1,83 \pm 0,85$ olarak, 501-1000 arası öğrenci sayısı olan okular için $1,94 \pm 0,70$ olarak, 1001-1500 arası öğrenci sayısı olan okular için $1,76 \pm 0,72$ olarak tespit edilmiştir. “Sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı dersin etkinliğini olumsuz yönde etkilemektedir” ve “BES dersi uygulamalarında öğrencinin fiziksel (yaş, cinsiyet, boy, kilo) özelliklerini dikkate almaktayım” sorularında $p > 0,05$ düzeyinde istatistikî olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bir farklılık bulunmadığı için gruplar arası farklılığı inceleyen Tukey HSD tablosu verilmemiştir.

Tablo40: Çalışmaya katılan deneklerin görev süresine göre BES dersi yoluyla yeni sporcular yetişmektedir ve BES dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorum sorularının anova ve tukeyhsd analizi.

		N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	P
BES dersi yoluyla yeni sporcular yetişmektedir	21 yıl ve üzeri	3	2,00	,00	1,48	P>0,05
	16-20 yıl arası	1	3,00	.00		
	11-15 yıl arası	1	2,00	.00		
	6-10 yıl arası	29	1,68	,76		
	1-5 yıl arası	142	2,00	,77		
	Toplam	176	1,96	,77		
BES dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorum	21 yıl ve üzeri	3	2,00	,00	3,16	P<0,05
	16-20 yıl arası	1	3,00	.00		
	11-15 yıl arası	1	1,00	.00		
	6-10 yıl arası	29	1,31	,47		
	1-5 yıl arası	142	1,46	,59		
	Toplam	176	1,45	,58		

Tablo 40 incelendiğinde Yapılan anova analizine göre “BES dersi yoluyla yeni sporcular yetişmektedir” sorusuna verilen cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri 21 yıl ve üzeri $2,00 \pm 0,00$ olarak, 16-20 yıl arası $3,00 \pm 0,00$ olarak, 11-15 yıl arası $2,00 \pm 0,00$ olarak, 6-10 yıl arası $1,68 \pm 0,76$ olarak ve 1-5 yıl arası $2,00 \pm 0,77$ olarak tespit edilmiştir. “BES dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorum” sorusuna verilen cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri 21 yıl ve üzeri $2,00 \pm 0,00$ olarak, 16-20 yıl arası $3,00 \pm 0,00$ olarak, 11-

15 yıl arası $1,00 \pm 0,00$ olarak, 6-10 yıl arası $1,31 \pm 0,47$ olarak ve 1-5 yıl arası $1,46 \pm 0,59$ olarak tespit edilmiştir.

“BES dersi yoluyla yeni sporcular yetişmektedir” sorusuna verilen cevaplar arasında $p > 0,05$ düzeyinde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. “BES dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorum” sorusuna verilen cevaplar arasında $p < 0,05$ düzeyinde istatistiki olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Yapılan tukey HSD testine göre “BES dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorum” sorusunda oluşan farklılık 16-20 yıl üzeri ve 1-5 yıl arasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma, Van ilindeki beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinin etkinliği üzerine olan yaklaşımlarının incelenmesi amacıyla planlanmıştır. Araştırmaya 176 öğretmen katılmıştır. Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Ankette, 8 adet katılanların kişisel bilgilerine yönelik demografik soru ve 30 adet beden eğitimi ve spor dersine ilişkin soru sorulmuştur.

Yapılan Araştırmada “Beden eğitim ve spor dersinin amaçlarını ve ilkelerini iyi derecede bilmekteyim” sorusuna katılanların (%48,3) kesinlikle katılıyorum, (%8,3) katılıyorum, (%2,8) kısmen katılıyorum, (%0,6) katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir (Tablo.9). Dolayısıyla öğretmenlerin büyük çoğunluğu beden eğitimi ve spor dersinin amaçlarını, ilkelerini iyi derecede bildiğini ve donanım olarak kendilerini yeterli gördüğünü, küçük bir kısmı ise yeterli görmediğini belirtmiştir.

İklim, (2006)’da yapmış olduğu çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin çoğunun kendilerini mesleki açıdan yeterli gördüklerini bildirmektedir. Ünlü,(2008)’e göre: Beden eğitim ve spor öğretmenlerinin çoğu, alanlarında kendilerinin yeterli olduklarını ifade etmektedir. Araştırmamızın bulgularını da doğrulayan bu çalışmalar, beden eğitimi öğretmenlerinin kendi alanlarıyla ilgili donanımlı olduklarını göstermesi bakımından önemlidir.

Yapılan araştırmada “Beden eğitim ve spor ders saati süre açısından yeterlidir” sorusuna katılanların (%7,4) kesinlikle katılıyorum, (%9,1) katılıyorum, (%38,1) kısmen katılıyorum, (%45,5) katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir(Tablo11). Öğretmenler genel anlamda beden eğitimi ve spor dersinin süre açısından yeterli olmadığını belirtmiştir.

Solmaz,(2006)’da beden eğitimi ders saatinin haftada iki saat olmasını yetersiz bulunmuş, haftada dört saat olması gerektiği sonucuna varmıştır. Büyüközdemir,2008 de yapmış olduğu çalışmada beden eğitimi dersinin verimli geçmesi ve öğrencilerin negatif enerjilerinden kurtulup diğer derslere daha iyi konsantre olmaları açısından ders saatinin yetersiz olduğunu sonucunu elde etmiştir. Yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgular çalışmamızla paralellik göstermektedir..

Tablo.13 incelendiğinde denekler “Beden eğitim ve spor dersinin etkin bir biçimde uygulanabilmesi için okuldaki malzemeler yeterli mi?” Sorusuna (%4,0)

kesinlikle katılıyorum, (%2,3) katılıyorum, (%36,4) kısmen katılıyorum, (%57,4) katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Tamer ve Pulur, (2001)'e göre: Beden eğitimi dersinin verimli geçebilmesi için önemli konulardan biri de tesis, araç gereç yeterliliği konusudur.

Yüzüak, (2006)'a göre: Okullarda beden eğitimi ve spor etkinliği dersi için gerekli olan malzeme araç gerecin yeterli olmaması öğrencilerin derslere olan ilgilerinin azalmasına yol açtığı sonucunu elde etmiştir ve beden eğitimi dersi, spor etkinlikleri ve aktiviteleri, spor tesislerinde, spor araç gereçleriyle verimli bir şekilde yapılacağını belirtmiştir.

Demirhan ve arkadaşları (2002) ilköğretim okulları, lise ve dengi okullarında beden eğitimi dersinin amaçlarına ulaşılma düzeyi ile ilgili yaptıkları bir araştırmada spor alanın yetersizliği, hedeflenen amaçlara ulaşılamamasında birinci etken olarak belirtilmiştir.

Aynı şekilde Salman ve arkadaşlarının (2005) yaptıkları bir araştırmada, öğretmenlerin (%84,3)'ü ders verimliliğinin spor salonu ve benzeri tesislerin yetersizliğine bağlı olarak kış aylarında düştüğünü belirtmektedir.

İklim, (2006) Malatya ili örneği etrafında yaptığı araştırmada da spor salonlarının yetersizliği öğretmenlerin en önemli şikâyetleri arasında yer almaktadır. Spor salonlarının yetersizliği, Karakuş'un,(2005) çalışmasında da görülebileceği gibi malzeme sıkıntısını da beraberinde getirmektedir.

Sönmez,(1989)'da ilkokullarda beden eğitimi dersi uygulamaları ile ilgili sorunlar konulu çalışmasında beden eğitimi derslerinin ilkokullarda amacına uygun olarak işlenmediği, bu durumun sebepleri olarak araç gereç ve spor tesislerinin yetersizliğini bulmuştur

Aybek,(2007)'de yaptığı çalışmada beden eğitim ve spor dersi programlarının çeşitlilik arz etmemesi araç-gereç ve tesis yetersizliğinden kaynaklanan problemler sonucunda öğrencilerin ilgi duydukları farklı spor branşlarına iştirak edememeleri, klasik beden eğitimi dersi anlayışı, öğrencilerin Beden eğitim ve spor dersine olan ilgilerini azalttığını belirtmektedir. Beden eğitim ve spor dersi çoğu öğrenci tarafından en çok sevilen ders olmasına rağmen tesis, araç-gereç yetersizliği isteklendirme kaybına

neden olduğundan derse olan ilgiyi azalttığı söylenebilir. Beden eğitim ve spor dersi çeşitliliğinin artması derse olan ilginin yüksek olması konusunda bir gösterge olarak kabul edilebilir. Yapılan mevcut çalışmada yukarıdaki literatür verilerine paralel olarak beden eğitim ve spor dersinin etkin bir biçimde uygulanabilmesi için okuldaki tesislerin, araç gereçlerin yeterli olması gerektiği sonuçları çıkmıştır. Literatür incelendiğinde; yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar ile çalışmamızda elde edilen sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Yapılan çalışmada “Okuldaki yöneticilerin beden eğitimi ve spor dersine gereken önemi gösteriyorlar mı?” sorusuna, katılan öğretmenlerin(%8,0) kesinlikle katılıyorum, (%5,7) katılıyorum, (%39,8) kısmen katılıyorum,(% 46,6) katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir (Tablo16).

Çelik,(2008)’e göre:Okullarda beden eğitimi branşı dışındaki öğretmenlerin ve yöneticilerin beden eğitimi derslerine olan ilgileri ve destekleri düşük düzeyde olup, tutumları da beklenen kadar yüksek değildir. Okul yöneticilerinin de beden eğitimi derslerini yeterince önemsemedikleri, dolayısıyla gereken desteği vermedikleri ortaya çıkmıştır. Sınavlarda beden eğitim ve spor dersi ile ilgili soruların çıkmaması, yöneticinin sporu sevmemesi, eğlence dersi olarak görmesi, kimi yönetici tarafından boş ders olarak algılanması, beden eğitim ve spor dersine olan ilgiyi azalttığını belirtmektedir. Bu veriler yapılan çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Yapılan çalışmada “Beden eğitim ve spor dersinin, öğrencilerin bütün organ ve sistemlerinin çalışma seviyesinin gelişimini sağlıyor mu?” Sorusuna katılanlardan (%41,5) kesinlikle katılıyorum, (%55,7) katılıyorum, (%2,8) kısmen katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin beden eğitim ve spor dersine etkin katılım sağladığında, bütün organ ve sistemlerinin kullanma seviyesini geliştireceği kabul edilebilir(Tablo32).

Yetim (2000)’e göre:Spor iç ve dış faktörlerle motive edilmiş bireylerin nispeten karmaşık fiziksel becerilerin kullanımını veya fiziksel çabayı gerektiren kurumsallaştırılmış rekabete dayalı aktivitelerdir. Spor, bireyin fizyolojik ve psikolojik yönden sağlığını geliştiren, sosyal davranışlarını düzenleyen, zihinsel ve motorik beceriyi belirli bir düzeye getiren biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur. Beden

eğitim ve spor dersine etkin katılım sağlandığında, bütün organ ve sistemlerinin kullanma seviyesinin geliştireceği kabul edilebilir.

Yapılan çalışmada “Beden eğitimi ve spor dersinin sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı dersin etkinliğini olumsuz yönde etkiliyor mu?” Sorusuna katılanların (%42) kesinlikle katılıyorum, (%50) katılıyorum, (%4,5) kısmen katılıyorum, (%3,4) katılmıyorum yanıtını vermiştir. (Tablo19).

Sönmez’in (2001) yaptığı araştırmada; sınıftaki öğrenci sayısının fazla oluşu, dersin amacına uygun işlenmesine engel olduğu sonucunu elde etmiştir.

Yüzüak ise, (2006) Sınıftaki öğrenci sayısındaki fazlalık dersin etkinliğini olumsuz yönde etkilediğini belirtmişti. Bulgular çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçları destekler niteliktedir.

Yapılan çalışmada “Beden eğitim ve spor dersinin öğrencilerinin diğer derslerindeki başarı durumunu etkiler mi?” Sorusuna katılanların (%51,7) kesinlikle katılıyorum, (%37,5) katılıyorum, (%9,1) kısmen katılıyorum, (%1,7) katılmıyorum (Tablo27).

Beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi dersinin öğrencilerin diğer derslerdeki başarı durumunu olumlu etkilediğini ve dersin öğrencilerin günlük yaşam sorunlarını kısmen giderdiği görüşünü belirtmişlerdir (Özyalvaç, 2010).

Beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilerin üniversiteye hazırlık başarısını olumlu etkilediği, öğrencilere işbirliği içinde çalışmalarını sağladığını ve birlikte hareket etme davranış alışkanlığı kazandıkları görüşünü belirtmişlerdir. Beden eğitimi ve spor dersi öğrencilerin günlük yaşam sorunlarının giderilmesinde etkilidir görüşüne katıldıkları belirlenmiştir (Bilgiç, 2005).

Yapılan çalışmada “Beden eğitim ve spor dersini müfredata uygun olarak işlemekteyim” sorusuna (%1,1) kesinlikle katılıyorum,(%17) katılıyorum, (% 42,6) kısmen katılıyorum, (%39,2) katılmıyorum (Tablo10).

Beden eğitimi öğretmenleri, beden eğitimi ve spor dersinin müfredat programına uygun olarak kısmen işlenmektedir görüşünü bildirmişlerdir. Yeterli tesis ve malzemenin olmaması her ne kadar uygulama konusunda müfredatı olumsuz olarak etkilese de içinde bulunulan şartlara göre beden eğitimi ve spor dersinin müfredata uygun olarak işlendiği söylenebilir (Dalkıran, 2005).

Yapılan çalışmalarda “Beden eğitimi ve spor dersi ile öğrencilerin yaşam boyu spor kavramını anlamalarını sağlamaktadır” sorusuna (%45,5) kesinlikle katılıyorum,(42,6) katılıyorum, (10,8) kısmen katılıyorum, (1,1) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir (Tablo 30).

Sönmez (2001)'e göre, Beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi ve spor dersi ile öğrencilerin yaşam boyu spor kavramını anladıklarını, beden eğitimi ve spor ile ilgili temel bilgileri öğrendikleri ve günlük yaşam sorunlarının giderilmesinde etkili olduğu sonucuna varmışlardır. Bulgular çalışmamızla aynı doğrultudadır.

Çalışmamızda, BES dersi öğrencilerin değişik kaynaklı sorunlarının (psikolojik, sosyal sorunlar, aile vb.) giderilmesinde etkilidir sorusuna öğretmenlerin (%36,4) kesinlikle katılıyorum, (%53,4) katılıyorum, (%8,0) kısmen katılıyorum, (%2,3) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir(Tablo37).

Dalkıran, (2005)'a göre: Gelecekte sağlıklı bir toplum, çocuklara erken yaşlarda spor hizmetini sunmakla başlayacaktır. Bunun gerçekleşmesinde önemli rol ailelere düşmektedir Çocuklarda sporun alışkanlık haline getirilmesi için aileler spor konusunda bilinçlendirilmelidir. Yapılan çalışmalarda, ergenlik dönemi ve sonrası problemler yaşandığı bu yaş gruplarında, okullarda beden eğitimi ve sporun öğrencilerin yaşadıkları sorunlardan uzaklaşmalarını sağladığı yönündedir.

Çalışmamızda BES dersinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorum sorusuna öğretmenlerin (%58,0) kesinlikle katılıyorum, (%39,8) katılıyorum, (%1,1) kısmen katılıyorum, (%1,1) katılmıyorum dedikleri belirlenmiştir (Tablo 21).

Aracı (2006), Beden eğitim ve spor dersinin uygulamalarında öğrencinin fiziksel (yaş, cinsiyet boy, kilo) gelişiminde etkisinin olduğu, öğrencilere birlikte hareket etme davranış alışkanlığı kazandırdığı, öğrencilerin yaşam boyu spor kavramını anlamalarını, öğrencilerin günlük yaşam sorunlarını daha çabuk çözümlemesinde etkisinin bulunduğu, olumlu davranış kazanmalarını sağladığı, diğer derslerin üzerindeki olumlu etkisinin bulunduğu ve yeni sporcuların yetişmesinde katkısının bulunduğu sonucuna varmıştır.İlgili literatür taramaları incelendiğinde elde edilen sonuçlar çalışmamızda elde edilen sonuçları destekler niteliktedir.

SONUÇ

Beden eğitimi dersinin önemi bilimsel bir gerçek olup çocukların gelişmesine katkı sağlayacak seviyede ders saati uygulamasına geçilebilmesi için gerekli çalışmaların (alt yapı dahil olmak üzere) biran önce başlatılmasında büyük fayda olacağı ve bu yapılmadığı takdirde mevcut uygulamanın istenilen amaçlara uzak kalacağı bilinmelidir.

Beden eğitimi ve spor dersi, öğrenciyi bütün yönleriyle etkileyebilmektedir. Bu sebeple beden eğitimi ve spor dersi, eğitim sistemi içinde büyük öneme sahiptir. Fakat beden eğitimi ve spor dersinin programda olması yeterli değildir. Dersin tam olarak öğrenciyi olumlu etkilemesi ve eğitmesi için uygulamaların etkin olması gerekir. Burada beden eğitimi ve spor öğretmenine çok iş düşmektedir. Çünkü öğrenciyi derste etkin kılması daha çok öğretmenin dersteki tutumu belirleyecektir. Gerekli ve yeterli imkânları sağlamak açısından da okul yöneticisine büyük görev düşmektedir. Beden eğitimi dersinde araç-gereç, kaynak ve tesislerin yeterince sağlanması gibi durumlar ne derecede yeterli ise öğretimde o ölçüde başarılı olacağı sonucuna varılmıştır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerine başvurularak beden eğitimi ve spor dersinin etkinliği üzerine yapılan bu araştırmanın sonucunda şu önerilerde bulunulmuştur.

Öneriler:

1. Daha geniş bir şekilde Türkiye’ de görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin görüşleri alınarak araştırma yapılabilir.
2. Öğrencilerin ve öğrenci velilerinin de görüşleri alınarak araştırmaya katkı sağlanabilir.
3. Yeni yapılan okullarımızın zemin katını spor salonu olacak şekilde tasarlanarak spor salonu sorununu çözülebilir.
4. Beden eğitimi derslerine kesinlikle alan öğretmenlerinin girmesi sağlanmalıdır; çünkü diğer branş öğretmenlerinin beden eğitimi öğretmeni kadar alana hakim olmaması sorunlar çıkarmaktadır ve öğrencilerin dersten uzaklaşmalarına neden olmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akyüz, H. (1991). *Eğitim sosyolojisinin temel kavram ve alanları üzerine bir araştırma*, MEB Yayınları, İstanbul, s: 13.
- Altunkaya, N. (1999). *Eğitim sorunumuza kuşbakışı*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Aracı, H. (2006). *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi, 6.Baskı*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aybek, A. (2007). *Öğrencilerin beden eğitimi dersine ve ders dışı etkinliklere yönelik tutumların da beden eğitimi öğretmenlerinin rolü. Yüksek Lisans Tezi*, On dokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Bal, E. (2010). *İlköğretim okullarındaki beden eğitimi dersinin yapılmasında karşılaşılan yetersizliklerin giderilmesinde yönetici ve öğretmenlerin rolü*, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Bağırhan, T. (1992). Spor bilimlerinde beden eğitimi ve spor ikilemi. *Spor Bilimleri II.Ulusal Kongresi Bildirileri*, Ankara, 20–22 Kasım, Spor Bilimleri ve Teknoloji Yayın No: 3, s: 80–91.
- Bilgiç, H, M. (2005). *Beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri(Güneydoğu Anadolu Bölgesi Uygulaması)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Baltacıoğlu, İ. (1964). *Pedagojik ihtilal*, Anadolu Matbaası, İstanbul, s: 38.
- Baykoçak, C. (2002). *Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları ve tükenmişlik düzeyleri(Bursa İli Uygulaması)*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Bucher, Charles Augustus., (1983). *Foundations of physical education & sport*.

- Büyüközdemir, M., B. (2008). *Beden eğitimi dersi ve faaliyetlerinin ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sosyal gelişim sürecine etkisi*(Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi). Ankara.
- Büyükkaragöz, S., S., Muşta, M., C., Yılmaz, H., Pilten, Ö. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş (Eğitimin Temelleri)*. Mikro basımevi, Konya.
- Büyükkaragöz, S., Çivi, C.(1997). *Genel öğretim metotları*, Öz Eğitim Yayınları,İstanbul,s:34.
- Çakıroğlu, B. (1986). *Antrenör sporcu ilişkileri ve başarıda spor psikolojisinin önemi*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Çiçek, Ş., S. Koçak,. S. Kirazcı (2002). *Beden eğitimi dersinde çeşitli öğrenci davranışlarının öğrencilerin derse katılımındaki önemi ve sergilenme sıklığı*, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VII (4), 3–14.
- Çelik, A. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin okul içi ve okul dışı faaliyetlerde karşılaştıkları sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, V. (2008). *Yönetim ve liderlik kuramları.*, v. çelik (editör). *türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. (1. Baskı). Pegem yayınevi, 121-140, Ankara.
- Çolakoğlu, H. (1986). *Çocuk ve spor*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, s: 56.
- Çöndü, A. (2004), *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*, 2. Baskı, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Çöndü, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim yöntemleri*, Star Ofset, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s: 6–46.
- Dalkıran, O. (2005). *Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersinin seçmeli olarak öğrenciler gözüyle incelenmesi*. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor

Yüksekokulu Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Demirel. Ö., Kaya, Z. (2001). *Öğretmenlik mesleğine giriş*, Pegem Yayıncılık, Ankara,s: 4.

Demirci, A. (2008). *İlköğretimde beden eğitimi etkinlikleri 1-2-3. sınıflar yeni öğretim programı*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

Demirhan, G. (2003) Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spora ilişkin felsefi görüşleri, *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe Üniversitesi*, Ankara, Cilt:14.Sayı:2, 43-44.

DPT. (1983) V. beş yıllık kalkınma planı özel ihtisas komisyonu raporu. beden eğitimi ve sporda temel kavramlar, deyimler ve tarifler komitesi çalışma raporu, Ankara.

Dündar, U. (2000). *Antrenman teorisi*. Bağırhan Yayınevi, 5. Baskı, Ankara.

Eres, F. (2005). Eğitimin sosyal faydaları. *Milli Eğitim Sosyal Bilimler Dergisi*,167.

Erkan, N. (2000). *Yaşam boyu spor*. Bağırhan Yayınevi, Ankara.

Erkan, N.(1979). ODTÜ haber bülteni yayını, 14 Mayıs, Ankara.

Erdemli, A. (2002). *Temel sorunlarıyla spor felsefesi*, E Yayınları, İstanbul.

Erkal, M. (1982).*Sosyolojik açıdan spor*, Filiz Kitapevi, İstanbul, s: 1-3.

Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme*, 3.Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, s:14-21-22 -23.

Ertürk, S. (1998). *Eğitimde program geliştirme*, Metaksan A.Ş. Ankara, s:1.

Günısık, E.(1973). *İlkokullarda beden eğitimi*, Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü Yayınları 3-25.

Göral, M., Yapıcı, K. (2001). *Beden eğitimi ve spor bilimine giriş*. Tuğra Ofset, Isparta.

- GSGM. (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü). (1990). 8–11 Mayıs Spor Şurası Ankara.
- GSGM. (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü). (1999). 30 Haziran 2 Temmuz Spor Şurası Ankara.
- Güney, S. (1998). *Davranış bilimleri ve yönetim psikolojisi terimler sözlüğü*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Grössing, S. (1991). *Beden-spor-hareket. 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*. 19–21 Aralık. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Grupe, O., Mieth, D. (1998). *Lexikon der ehtikim sport verlag karl hoffmann schondorf*.
- Gülay, H. E. (2006). *Beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin araştırılması (Kocaeli İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Hergüner, G. (1992). Eğitim - spor ilişkisi, *19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Eser Matbaası, 7, s: 24–25.
- Kale, R.&Erşen, E. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*, 1.Baskı, Ankara: Nobel Yayın.
- Kale, R., Erşen, E. (2003), *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*, Nobel Yayın, Ankara, 7-9.
- Karaküçük, S. (1991). *Beden eğitimi öğretmenlerinin faaliyet alanları*. Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Yayını, Ankara.
- Kuş, A. (1993). İlk ve ortaöğretim kurumlarında “beden eğitimi ve spora” bakış zihniyetinin değişmesi gerekliliğinin önemi. *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II.Ulusal Sempozyumu*. 16–18Aralık Manisa. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

- Koç, Ş. (1991). Eğitim sistemi içinde beden eğitim öğretmeninin yeri ve işlevinin sistem yaklaşımı ile açıklanması. *1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*. 19–21 Aralık: Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2000). *Beden eğitimi öğretmenlerinin ders içi ve ders dışı çalışmaları rehberi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB.(Milli Eğitim Bakanlığı). (2011). *Ders kitapları ve eğitim araçları*. Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- MEB.(Milli Eğitim Bakanlığı). (2009). *Öğretim programları*. Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Mengütay, S.(1993).Okul öncesi eğitim kurumlarında spor ve hareket eğitiminin önemi ve ülkemizdeki durumu, *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor 2. Sempozyumu*, Manisa.
- MEGEP (2007). Mesleki eğitim ve öğretim sistemini geliştirme projesi. çocuk gelişimi ve eğitimi, psikomor gelişim. Ankara, 2007.
- Nebioğlu, D. (2004). *Beden eğitimi dersi genel esasları planlaması*. Alp Yayınları, Ankara.
- Orhun, A. (1990). Okul beden eğitimi sporun yeni didaktik yaklaşımlar. *Spor Bilimleri 1.Ulusal Sempozyumu Bildirileri*, Ankara, 15–16 Mart, s: 73–86.
- Özden, Y. (2000). *Eğitimde yeni değerler*, Pegem Yayıncılık, Ankara, s: 19.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal boyutlarıyla spor*, Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- Özmen, Ö.(1999). *Çağdaş sporda eğitim üçgeni*, Bağırhan Yayım Evi, Ankara, 7.
- Özmen, Ö. (1997). *Çağdaş sporda eğitim üçgeni*, Şah Yayıncılık, Eskişehir, s:7–8–30–114.

- Özyalvaç, N.T.(2010).*Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği)*,Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Sarı, H. (2003). *Öğrenmeyi sağlamada öğretim ihtiyaçlarının tanımlanması, öğrenmeyi öğrenme etkinlikleri*, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ve Türkiye Zekâ Vakfı, Ankara, 17–18 Kasım, ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi.
- Serbes, Ş.,Yüret, E., Topkaya, İ. (2004). *İlk ve ortaöğretim beden eğitimi öğretim programının eğitim amaçları açısından, genel amaç ve amaç içerikleri analizi. XIII. Ulusal eğitim Bilimleri Kurultayı*. İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Senemoğlu, N. (1998). *Gelişim, öğrenme ve öğretim: kuramdan uygulamaya*, Spot Matbaacılık, Ankara, s: 39- 68- 92- 94- 95.
- Sevim, Y. (1997). *Antrenman Bilgisi*. Ankara.
- Solomon, D. (1997). Fair playin the gymnassium: improving socila skills among elementary school students. *Journal of PhysicalEducation, RecreationandDance*, May/June.
- Solmaz, A. (2006). *Milli eğitim bünyesindeki okullarda beden eğitimi derslerinin işlevsel durumu*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri.
- Sönmez, T. (2001). *Ankara'daki ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersinin etkinliği üzerine bir araştırma*, Lisans Tezi, Ankara Enstitüsü.
- Sönmez, V. (1999). *Sosyal bilgiler öğretimi ve öğretmen el kılavuzu*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, s: 27.
- Sönmez, T., Sunay, H. (2001). Ankara'daki ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersinin etkinliği üzerine bir araştırma. *II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*, Bursa, 21–23 Aralık, s:105–106.

- Sunay, H. Gündüz, N. (2001). Ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin amaçların gerçekleşme düzeyleri ile öncelikleri üzerine bir araştırma II. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*, Bursa, 21–23 Aralık, s:75–77.
- Şişman, M. (2002). *Öğretmenliğe giriş*. (4. Baskı). Pegem Yayınları, Ankara.
- Tamer, K. ve Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ada Matbaacılık, Ankara.
- Tezcan, M. (1977). *Boş zamanlar sosyolojisi*, Ankara.
- Tokat, S. (2013). *Beden eğitimi öğretmenleri ve okul yöneticilerinin beden eğitimi ve spor dersinin etkinliği üzerine görüşlerinin incelenmesi*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Türkmen, F. (2002). *Eğitimin ekonomik ve sosyal faydaları ve türkiye’de eğitim ekonomik büyüme ilişkisinin araştırılması*. DPT, Uzmanlık Tezi,Ankara.
- Tükenmez, M. (2009). *Toplum bilim ve spor*. Analiz Yayınları, Ankara.
- Tylar, Pw. (1966). General statement on evaluation readings in education and psychilological measuremented, HoughtonMifflinCompany, Newyork, s: 65.
- Ulus, S. (1989). Türkiye’de beden eğitimi öğretmenliği ve çalışma sorunları. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimi Dergisi*, 8, s: 25–32.
- Varıs, F. (1994). *Eğitim bilimine giriş*, Atlas Kitapevi, Konya, 8.
- Varıs, F. (1994). *Eğitimde program geliştirme*, Alkım kitapçılık yayıncılık, Ankara.
- Yaka, A. (1991). Eğitimde “bütünlük” kavramı açısından okullarda beden eğitimi ve sporun önemi.1. *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*. 19–21 Aralık. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

- Yalçiner, M. (1991). *Beden eğitimi ve sporun milli eğitim bütünlüğü içerisindeki yeri*
Ankara: Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Yayını.
- Yergin, S. (2002). Beden eğitim ve sporun önemi. Çağdaş Eğitim. 290.Yeri. *Spor Bilimleri I.Ulusal Sempozyumu Bildirileri* (15-16 Mart 1990,Hacettepe Üniversitesi, Ankara).
- Yetim, A.(2005). *Sosyoloji ve spor*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
- Yolcu, İ.(2000). Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitimi ve sporun yeri ve önemi, *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*, 19-21 Aralık1999, İzmir Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Zorba, E. (1999). *Herkes için spor ve fiziksel uygunluk*. Ankara G.S.G.M. Eğitim Dairesi.
- Walker, JC. (1987) school sport, ethnicity and nationality dimensions of male youth culture in inner city school australian, *Journal of Education*, s: 11.
- Wilgoose, CE. (1984) *The curriculum in physical education*. Prentice Hallinc, EnglewoodCliffs, New Jersey, s: 41.
- http://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/ Beden Eğitimi Dersi.html”.